NICAM Jaarverslag 2022

kijkwijzer

Inhoud

Terugblik 2022 3
1. Onze missie en visie 4
1.1 Missie 4
1.2 Visie 5
2. Onze activiteiten 7
2.1 Aangesloten media 7
2.2 Kijkwijzer 8
2.3 Kijkwijzer Internationaal 20
2.4 PEGI 24
2.5 IARC 30
2.7 Buro240a 32
3. Onze organisatie 33
3.1 Van bestuursmodel naar toezichtsmodel 34
3.2 Adviescommissie 38
3.3 Wetenschapscommissie 39
3.5 Financieel 42

Bijlagen

1. Klachtenoverzicht

Credits

Cover: *Top Gun: Maverick*, Universal Pictures International Netherlands 2022

Terugblik 2022

Afgelopen jaar was in alle opzichten een bijzonder jaar. Het was een feestjaar, want Kijkwijzer bestond in 2021 20 jaar maar dat hebben we groots gevierd met onze relaties, codeurs en stakeholders toen het weer live kon! 28 maart 2022 stond het mooie Beeld & Geluid Den Haag in het teken van de bescherming van kinderen in het medialandschap.

Ook was 2022 het een jaar van transitie. De mediawereld verandert en dat heeft consequenties voor de bescherming van kinderen en de rol van systemen als Kijkwijzer. Mediacontent is op elk moment van de dag te zien en wordt door kinderen en jongeren ook veelvuldig bekeken op hun smartphone, tablet of laptop. Kijkwijzer is de afgelopen jaren meegegroeid met het aanbod maar kreeg niet goed vat op online kanalen op digitale platformen die niet in Nederland gevestigd zijn maar waar wel veel Nederlandse kinderen en jongeren te vinden zijn. Eind 2020 is de Mediawet aangepast waardoor ook online aanbieders verplicht worden om kinderen te beschermen. Sinds 2022 is Kijkwijzer ook te zien zijn op bij video's op video sharing platforms, internationale kanalen zoals YouTube, onder de vlag van Kijkwijzer Online. Ook zoeken we naar manieren om kinderen en jongeren nog meer handvatten en beschermingsmaatregelen te geven voor het maken van goede mediakeuzes. Dat begint bij goede informatie en voorlichting op de vernieuwde website van Kijkwijzer, die in maart 2022 werd gelanceerd en veel praktische informatie geeft over content, zowel film, series en games.

Ook werd de transitie van bestuur naar Raad van Toezicht gemaakt. Halverwege het jaar is binnen het NICAM een wijziging in de bestuursstructuur doorgevoerd met een compleet nieuwe Raad van Toezicht en een Raad van Participanten. Het Raad van Toezicht-model is een veelgebruikte bestuursstructuur waarbij de operationele bestuurstaken zijn gedelegeerd aan de directie – in het nieuwe model het directeur-bestuurder - en een Raad van Toezicht die interne en externe belangen bewaakt. Meer hierover in hoofdstuk 3.

Het afgelopen jaar hebben we veel gesprekken gevoerd met onze stakeholders en met experts over de vele ontwikkelingen in het medialandschap. Al deze ontwikkelingen noodzaken om als NICAM/Kijkwijzer opnieuw positie te kiezen. Onze missie staat nog fier overeind en is feitelijk nog relevanter geworden maar de veranderingen in maatschappij en medialandschap vereisen nieuwe ambities voor de komende jaren en de strategie om ze te verwezenlijken. Aan de slag!

Tiffany van Stormbroek
Directeur-bestuurder van het NICAM

April 2023

1. Onze missie en visie

Het Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media (NICAM) is opgericht door de Nederlandse audiovisuele branches in samenwerking met de overheid. Het NICAM is een stichting zonder winstoogmerk en is een maatschappelijke organisatie met als statutaire missie:

Het bevorderen dat audiovisuele producten door de audiovisuele branche zelf, door middel van classificatie worden voorzien van informatie over hun mogelijke schadelijkheid voor jeugdigen. Evenals het verrichten van alle verdere handelingen die hiermee in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

1.1 Missie

Audiovisuele content dient voorzien te zijn van een leeftijdsadvies en inhoudsinformatie zodat kinderen niet geconfronteerd hoeven worden met schadelijke beelden. Dit doet het NICAM door middel van een uniek classificatiesysteem: Kijkwijzer. Kijkwijzer is uniek in de wereld en NICAM wordt door de Europese Commissie gezien als best practice.

De branche neemt zelf verantwoordelijkheid. De makers classificeren hun eigen content en de criteria zijn uniform. Het classificeren van audiovisuele producties voor Kijkwijzer gebeurt door codeurs die werkzaam zijn bij de aangesloten bedrijven en organisaties en worden getraind door het NICAM. De codeurs maken daarbij gebruik van een classificatiesysteem dat is ontwikkeld door onafhankelijke wetenschappers. Mediabedrijven en -organisaties nemen hun verantwoordelijkheden en er zijn afspraken gemaakt die door alle media worden nageleefd. Het NICAM heeft daarin een faciliterende en toeziende rol. Daarnaast bevordert het NICAM ook de naleving van de leeftijdsgrenzen bij de verkoop, verhuur en uitleen van audiovisuele producten.

Ouders en kinderen worden geïnformeerd met behulp van productinformatie in de vorm van pictogrammen. De classificatiesystemen laten zien voor welke leeftijdsgroep een productie schadelijk kan zijn en wat de belangrijkste redenen daarvoor zijn, zoals geweld, angst, seks, drugsmisbruik, discriminatie of grof taalgebruik. Het NICAM stelt zich uitdrukkelijk tot doel informatie te bieden over mogelijke schadelijke aspecten van beeldmateriaal. De classificatiesystemen van het NICAM geven geen aanbevelingen in de zin van geschiktheid, kwaliteit of goede smaak.

Het NICAM verenigt alle audiovisuele branches in één systeem. Het Pan European Game Information (PEGI) systeem, opgezet door de belangrijkste internationale gameplatformhouders en -distributeurs, is gemodelleerd naar Kijkwijzer. Het NICAM beheert en geeft mede uitvoering aan dit Europese classificatiesysteem voor computer- en videogames.
Het NICAM is gericht op de verantwoordelijkheid voor het proces en de kwaliteit van de classificatiesystemen.
Daarnaast heeft het NICAM heeft ook een belangrijke externe doelstelling, namelijk het effectief voorlichten van de mediaconsumenten waarvoor de classificaties zijn bedoeld. Die effectiviteit wordt door het NICAM gemonitord, evenals de trends en technologische ontwikkelingen in het medialandschap.

1.2 Visie

Het NICAM opereert in een veranderende maatschappelijke en mediaomgeving waarin meer beweging en het vlot aanpassen aan de omstandigheden, nodig is. De manier waarop media worden gebruikt verandert voortdurend. Ook de manier van opvoeden verandert. De uitdagingen en kansen voor bescherming van kinderen in het huidige medialandschap zijn groot. Digitale technologieën en communicatiemiddelen bieden zowel meer bedreigingen als een groeiend aantal mogelijkheden. De toenemende behoefte van ouders en kinderen aan informatie en hulpmiddelen om keuzes te maken bij hun mediagebruik.

Roadmap

Het NICAM wil de kennis vergroten over mogelijke risico's van media, door het aanbieden van nieuwe technologische middelen en door een actievere communicatie met als speerpunten:

- actief, meer informerend en participerend;
- meer verbinding en dialoog met de doelgroepen;
- een grotere zichtbaarheid van de informatie.

Deze nieuwe aanpak moet ook leiden tot een versterking van het imago van de classificatiesystemen, als eigentijds en relevant.

Doelgroepen: naast ouders ook de kinderen

Vanaf de start van Kijkwijzer richtte de communicatie zich bijna uitsluitend op ouders. Om de impact te vergroten zal die zich in de toekomst ook nadrukkelijk richten op kinderen. Tot hun negende jaar laten kinderen hun mediagebruik grotendeels bepalen door hun ouders. Bij die leeftijdsgroep zijn ouders dan ook de aangewezen doelgroep waar de voorlichting zich op richt met duidelijke leeftijds- en inhoudspictogrammen.
Vanaf negen jaar worden peer groups veel belangrijker en hebben de meeste kinderen tegenwoordig zelf, met bijvoorbeeld smartphones en tablets, makkelijk toegang tot media. Content is altijd en overal voor hen beschikbaar. Dit maakt ouders onzeker over het mediagebruik van hun kinderen. Ze willen wel een bepaalde mate van toezicht, maar ook zelf de verantwoordelijkheid kunnen nemen. Daarvoor hebben ze behoefte aan meer informatie.
Vanaf de middelbare school geven ouders aan geen controle meer te hebben over het mediagebruik van hun kinderen. Maar ze hebben wel zorgen. Het NICAM wil en kan daar op inspringen, door ouders te helpen bij de mediaopvoeding én door de kinderen een handvat te bieden. Het NICAM wil ook tegemoet komen aan de duidelijk uitgesproken wens van tieners om serieus genomen te worden als doelgroep van Kijkwijzer.

Om dit te bereiken zal het NICAM de samenwerking intensiveren met partners uit het mediawijsheid netwerk. De kennis en ervaring in dit netwerk wordt ingezet om de voorlichting te verbeteren en om nog dichterbij de doelgroepen te komen zodat ze beter worden bereikt. De impact van de voorlichting wordt bovendien vergroot met een betere zichtbaarheid van Kijkwijzer en PEGI op de plekken waar de doelgroep zich bevindt.

Uitbreiding mediapartijen

De audiovisuele sector is de afgelopen jaren uitgebreid met nieuwe mediapartijen, die vaak een groot bereik hebben bij kinderen. Het is cruciaal dat de classificatiesystemen ook bij deze nieuwe mediapartijen ingezet worden en dat zij dus onderdeel uitmaken van het NICAM-netwerk. Het NICAM zal voor dit doel in de komende jaren prioriteit geven aan de uitbouw van het netwerk.

Innovatie classificatiesysteem

De classificatiesystemen dienen zo gebruiksvriendelijk en betrouwbaar mogelijk te worden ingericht, zodat de mediabedrijven in staat zijn content gemakkelijk en eenduidig te classificeren. Om dit te waarborgen zal het NICAM de komende tijd meer aandacht geven aan innovatie en automatisering van de classificatiesystemen.

De mediawereld van kinderen houdt niet op bij de grenzen. Daarom dient al het audiovisuele materiaal waarmee kinderen in aanraking komen te worden voorzien van inhoudsinformatie. Ook het online aanbod op video sharing platforms. Met dat doel is het NICAM zich gaan richten op internationale samenwerking om kennis uit te wisselen en de systemen internationaal te maken. Het onderhouden en uitbouwen van het internationale netwerk is daarvoor cruciaal. Inclusief het werven van nieuwe partijen in binnen- en buitenland met het oog op het breder inzetten van de classificatiesystemen.

Technische mogelijkheden

Kijkwijzerclassificaties worden tegenwoordig veelal online toegepast. Om de toepassing en weergave op online platforms te optimaliseren, is het belangrijk te investeren in betere toegang en zichtbaarheid van de Kijkwijzerinformatie. Het NICAM zal de Kijkwijzerinformatie verrijken en verdiepen, waardoor Kijkwijzer nog aantrekkelijker en breder inzetbaar is. Technische mogelijkheden en toepassingen zullen ook worden ingezet om het classificatieproces zo efficiënt mogelijk te maken.

Systematiek

De systematiek waarmee geclassificeerd wordt door de mediapartijen, dient up-to-date te zijn en aan te sluiten bij de wetenschappelijke kennis en normen en waarden van ouders. Hiervoor dienen de criteria voortdurend getoetst te worden bij beide groepen. Ook dient de dynamiek van het systeem aan te sluiten bij het veranderende karakter van mediaproducties en nieuwe distributievormen.

Meerjarenstrategie

Alle bovenstaande ontwikkelingen vragen om een samenhangende meerjarenstrategie. In 2022 hebben we veel gesprekken gevoerd met onze stakeholders en met experts. In 2023 zullen deze gesprekken resulteren in de formulering van strategische ambities en een meerjarenstrategie voor de periode 2023-2026.

2. Onze activiteiten

2.1 Aangesloten media

In 2022 zijn ruim 3.000 organisaties en bedrijven aangesloten bij het NICAM. Dit betreft omroepen, distributeurs, vod-diensten, kabelmaatschappijen, bioscopen en winkels. Het overgrote deel van de organisaties en bedrijven is aangesloten via een brancheorganisatie. Daarmee is vrijwel de gehele Nederlandse audiovisuele sector aangesloten bij het NICAM. Ook is er uit het buitenland belangstelling voor aansluiting bij het NICAM.

Omroepen
Via de Nederlandse Publieke Omroep (NPO) zijn het afgelopen jaar 12 landelijke publieke omroepverenigingen aangesloten bij het NICAM. De de stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen (NLPO) met ruim 240 omroepen en de Stichting Regionale Publieke Omroep (RPO) met 13 omroepen vertegenwoordigen bij het NICAM respectievelijk de lokale en regionale publieke zenders. Vijf grote landelijke commerciële omroepen zijn aangesloten via hun brancheorganisatie, de Vereniging Commerciële Omroepen Nederland (VCO). In totaal zijn 28 commerciële omroepen rechtstreeks bij het NICAM aangesloten.

Bioscopen, film- en dvd- distributeurs
De 271 bioscopen en filmtheaters in Nederland zijn aangesloten via hun brancheorganisatie de Nederlandse Vereniging van Bioscopen en Filmtheaters (NVBF). Het merendeel van de Nederlandse film- en dvd-distributeurs is aangesloten via de FDN. De FDN heeft 30 leden. Daarnaast zijn er 36 onafhankelijke filmdistributeurs en dvd- distributeurs aangesloten bij het NICAM.

Interactief distributeurs
De Nederlandse Vereniging van Producenten en Importeurs van beeld- en geluidsdragers (NVPI Interactief) vertegenwoordigt bij het NICAM 8 interactief distributeurs.

Kabel- en telecommaatschappijen
Er zijn 3 kabel- en telecommaatschappijen bij het NICAM aangesloten.

Video on demand diensten
Uit de vod-sector zijn 6 bedrijven aangesloten bij het NICAM.

Retail en Videotheken
De Nederlandse Vereniging van Entertainment Retailers (NVER) vertegenwoordigt bij het NICAM ruim 300 entertainmentwinkels. Daarnaast is het Vakcentrum, een brancheorganisatie voor onder andere detaillisten in de speelgoedbranche met circa 2.200 winkels, bij het NICAM aangesloten. NICAM heeft een samenwerking met Thuiswinkel.org, de belangenvereniging voor webwinkeliers.

2.2 Kijkwijzer

Kijkwijzer 20 jaar

In het kader van het 20-jarige bestaan van Kijkwijzer in 2021, vonden als afsluiter verschillende activiteiten plaats in het voorjaar van 2022.

Campagne

Creatief bureau Scheepens en animatiestudio Animate the World, hebben in opdracht van Kijkwijzer een campagnevideo ontwikkeld waarin de Kijkwijzer-pictogrammen geïllustreerd worden aan de hand van iconische scenes uit films, televisieprogramma's en series van de afgelopen 20 jaar. Deze scenes zijn tot in detail nagebouwd met speelgoed en andere huis-, tuin- en keukenvoorwerpen en met stop motion techniek in beweging gebracht. Via een voice over krijgt de kijker toelichting hoe en waarom Kijkwijzer het publiek al 20 jaar informeert over mogelijk schadelijke content. Daarnaast wordt in de video ook de vernieuwde Kijkwijzer-huisstijl geïntroduceerd. De campagnevideo is vertoond in het reclameblok voorafgaand aan films in de bioscoop.

Symposium

Om het 20-jarige bestaan van Kijkwijzer te vieren, organiseerde Kijkwijzer na de laatste lockdown, op 28 maart 2022, een jubileumsymposium voor stakeholders in Beeld & Geluid in Den Haag. Tijdens dit symposium werd het publiek meegenomen in een reis langs het verleden, heden en de toekomst van Kijkwijzer. Inhoudelijke experts vertelden in een talkshow-setting over de oprichting en de introductie van Kijkwijzer, de thema's waar Kijkwijzer zich nu mee bezighoudt en de ontwikkelingen in het medialandschap (o.a. online video, globalisering) en hoe Kijkwijzer hierop inspeelt. De aanwezige gasten werden ook gevraagd actief mee te denken aan de toekomst van Kijkwijzer.

Jubileum video: Opgroeien met film

Om een pakkende opening en gezamenlijk startpunt van het evenement te verzorgen, heeft productiebedrijf Wefilm in opdracht van Kijkwijzer een video met de titel ‘Opgroeien met film’ geproduceerd. In deze video laat Kijkwijzer zien hoeveel prachtige content er in de afgelopen twintig jaar is gemaakt maar dat het belangrijk is om deze content op het juiste moment te bekijken: “Het juiste publiek, voor de mooiste verhalen”. De video werd op groot scherm vertoond bij aanvang van het symposium.

Kijkwijzer Awards

Tenslotte was een feestelijk onderdeel van het jubileumsymposium de uitreiking van de Kijkwijzer Awards. Met de Kijkwijzer Awards belicht Kijkwijzer de inhoudspictogrammen op een andere manier; niet als een waarschuwing maar als een prestatie, een viering van de scenes en producties die het pictogram ‘verdienen’. Met een door Wefilm geproduceerde wervingsvideo, heeft Kijkwijzer de codeurs eind 2021 opgeroepen om hun favoriete scenes in de verschillende Kijkwijzer-categorieën te nomineren waarna de vakjury, bestaande uit professionals uit de branche, een winnaar per categorie heeft geselecteerd. De fysieke Awards zijn tijdens het symposium, voorzien van het juryverslag in videovorm, uitgereikt aan de winnende distributeurs.

Kijkwijzer

Kijkwijzer is het classificatiesysteem dat vanaf het voorjaar van 2001 in Nederland wordt gebruikt om audiovisuele producties te voorzien van informatie over hun mogelijke effecten op kinderen. Het classificeren van audiovisuele producties met Kijkwijzer gebeurt door de aanbieders zelf.

De omroepen, distributeurs en vod-bedrijven hebben daarvoor codeurs in dienst. Zij worden door het NICAM getraind en opgeleid. Via een speciale internetsite beantwoorden zij een uitgebreide vragenlijst over de inhoud van een productie. Het Kijkwijzersysteem bepaalt op basis van die antwoorden de uiteindelijke classificatie. Deze wordt vervolgens in een centrale database opgeslagen.

In 2022 zijn in totaal 12.572 producties (hoofdproducties, trailers en commercials) geclassificeerd, dat is meer dan in 2021 (11.857, een toename van circa 6%). Deze toename wordt voornamelijk veroorzaakt doordat een grote buitenlandse distributeur een extra bulk aan classificaties heeft verricht in het eerste half jaar van 2022.

De commerciële en publieke omroepen zijn nu verantwoordelijk voor 6.830 classificaties (54%), waarvan 82% verricht werd door de commerciële omroepen en 18% door de publieke omroepen. De film- en dvd distributeurs hebben in 2022 gezamenlijk 877 producties geclassificeerd (7%). De VOD-aanbieders hebben het afgelopen jaar 4.756 producties (38%) geclassificeerd. Dit aantal is nagenoeg gelijk gebleven aan voorgaand jaar. Ultimo 2022 is de eerste online aansluiting begonnen met classificeren. In onderstaand overzicht zijn de classificaties onder overig weergegeven.

Verdeling classificaties over media				
	2022		2021	2020
Televisie	54%	6830	6055	6280
Film/DVD	7%	877	1126	978
VOD	38%	4756	4676	3151
Online	1%	109	-	-
Overig	0%	-	-	3
Totaal	100%	12572	11857	10412

In onderstaand overzicht is de verdeling van de leeftijdsclassificaties te zien. Speelfilms hebben doorgaans een hogere classificatie dan televisieprogramma (veel Alle Leeftijden). Met 47% heeft bijna de helft van alle producties een Alle Leeftijden classificatie. Net zoals voorgaand jaar heeft acht procent van de producties een 6 jaar classificatie gekregen. Het aantal 9 jaar classificatie is afgenomen naar 10% (2021: 12%). De 12 jaar classificatie is met 22% nagenoeg gebleven aan voorgaand jaar (23% in 2021). De nieuwe Kijkwijzerleeftijden 14 en 18 komen, net als voorgaande jaren, niet vaak voor. 14 maakt overigens wel een flinke groei door. Het aantal 14 producties is bijna verviervoudigd t.o.v. 2021. De classificatie 16 jaar betreft, net zoals in 2021, 11% van de classificaties.

Verdeling leeftijdsclassificaties 2020-2022 in percentages				
	2022		2021	2020
AL	47%	5903	5272	5258
6	8%	982	969	943
9	10%	1193	1408	1284
12	22%	2816	2769	1919
14	2%	301	77	25
16	11%	1361	1339	975
18	0%	16	23	8

De inhoudscategorieën zijn in verhoudingen nagenoeg gelijk gebleven. Net als voorgaande jaren is ook dit jaar Grof Taalgebruik de meest voorkomende inhoudscategorie. Angst blijft met 28% de op één na grootste categorie gevolgd door Geweld (23%). De categorieën Seks (5%) en Discriminatie (4%) komen, net zoals voorgaande jaren, het minst vaak voor. De categorie Drugsmisbruik neemt de afgelopen jaren geleidelijk aan toe en komt in 2022 uit op 11%.

Verdeling Inhoudscategorieën 2020-2022 in percentages			
	2022	2021	2020
Geweld	23	24	20
Angst	28	32	31
Seks	5	5	3
Discriminatie	4	5	3
Drugsmisbruik	11	8	6
Grof taalgebruik	46	45	36

Deskundigheidbevordering

Trainingen

Om Kijkwijzer codeur te worden volgen trainees een uitgebreid leertraject. Dit traject bestaat uit verschillende onderdelen, waaronder een training. Vanwege de corona-uitbraak zijn er, na de aankondiging van de eerste lockdown in 2020, geen fysieke trainingen meer gegeven en zijn we overgestapt op online trainingen. In april 2022, na de laatste lockdown, hebben we de fysieke trainingen weer opgepakt en werden deze opnieuw gehouden op het kantoor van het NICAM. Deze trainingen duren tussen de 6 en 8 uur.

Tijdens een training worden twee tot vijf trainees tegelijk opgeleid tot codeur en wordt de Kijkwijzer vragenlijst en de bijbehorende criteria uitgebreid uitgelegd, fragmenten bekeken en geclassificeerd.

Na afloop maakt de trainee een examen. Bij positief resultaat kan de codeur direct aan de slag als gecertificeerde Kijkwijzer codeur.
Internationale trainingen worden nog steeds online gehouden in het Engels of het Frans en zijn qua opzet volledig vergelijkbaar met de reguliere fysieke codeurtraining.
In 2022 zijn er 28 reguliere trainingen gegeven, waarbij 106 codeurs zijn opgeleid. Van de 106 codeurs heeft 47% een Engelstalige training gevolgd (50 codeurs), 49% volgde een Nederlandse training (52 codeurs) en vier codeurs hebben een Franstalige training gevolgd.

Naast codeurtrainingen geeft Kijkwijzer ook trainingen aan film- en tv-producenten en makers van promo's. Hierin wordt uitleg gegeven over het Kijkwijzersysteem, de criteria voor de leeftijds- en inhoudscategorieën en de regels voor het gebruik van het systeem. In 2022 zijn er in totaal zeven trainingen gegeven; vier producententrainingen, drie promotrainingen en één algemene voorlichting.

Codeurtest

Nadat codeurs getraind zijn, dienen zij zich jaarlijks te certificeren door middel van een verplichte codeurtest. Doel van deze test is het toetsen van het kennisniveau van de 400 codeurs en het waarborgen van de kwaliteit van het systeem. Deelname aan de test is voor alle codeurs verplicht en een voorwaarde om actief te kunnen blijven als codeur.
In 2022 is voor deze codeurtest een fragment van een film ingezet, die door 68 procent van de codeurs met de juiste leeftijd is geclassificeerd.

Helpdesk

Als er vragen of twijfels zijn over een classificatie kunnen codeurs advies inwinnen bij de helpdesk van het NICAM. In 2022 heeft de helpdesk ruim 600 vragen via email van codeurs ontvangen. Naast adviesvragen over classificaties, wordt er veel gemaild over administratieve zaken en met nieuwe codeurs over het examen. Het NICAM wordt ook telefonisch door codeurs geraadpleegd en ze nemen contact op met het NICAM-bureau voor overleg over de classificatie van specifieke producties.

Codeurbijeenkomsten 2022

Eind juni is voor de codeurs een filmbijeenkomst georganiseerd. In Vue Hilversum is samen met codeurs de non-fictie documentaire *Myanmar Diaries* bekeken. Het doel van de jaarlijkse filmbijeenkomst is om samen met codeurs een productie te bekijken, te classificeren en deze classificatie te bespreken ter kennis en kunde. Deze film met o.a. verschillende geweld en angstelementen bood de mogelijkheid om de 14 jaar classificatie uitvoerig met de codeurs te bespreken.

Medio oktober heeft de jaarlijkse codeurbijeenkomst plaatsgevonden in Beeld en Geluid Hilversum, waarbij de codeurs weer zijn bijgepraat over o.a. de aankomende wijzigingen in de vragenlijst, zoals de aanpassing van de vraag naar extreem meedogenloos geweld, het onderzoek naar 14 jaar en een terugblik op de toevoeging van roken aan de vragenlijst. Ook werd er stilgestaan bij klachten en consumentenvragen, om codeurs meer inzicht te geven in hoe het NICAM daarmee omgaat en een toelichting op het recentelijk onderzoek gedaan onder Europese ouders.

Later in het jaar vond er ook twee online edities plaats voor internationale Kijkwijzer codeurs (een Engelse sessie) die vanuit verschillende landen inlogden. Ook zij kregen een uitgebreide update over de komende wijzigingen en konden daarna optioneel deelnemen aan de Movie Masterclass, de online variant van de filmbijeenkomst waar de classificatie van dezelfde non-fictie documentaire werd besproken.
Aan alle deelnemers en ook aan de codeurs die niet bij de bijeenkomsten konden zijn, is een samenvatting gestuurd.

Codeursite

De homepage van de codeurs werd vernieuwd om codeurs beter en sneller van informatie te voorzien. De site bevat nu ook een handig overzicht van het laatste Kijkwijzer nieuws, de pictogrammen en de documentatie. Daarnaast kunnen codeurs nu ook via een zoekfunctie de documentatie en de nieuwsartikelen doorzoeken.

Onderzoek

Het NICAM laat jaarlijks verschillende onderzoeken uitvoeren onder haar doelgroep, waaronder publieksonderzoek naar de bekendheid, waardering, en het gebruik van het Kijkwijzersysteem door ouders. Dit onderzoek wordt eens per twee jaar onder Nederlandse ouders uitgevoerd, zo ook in 2022. Het onderzoek is afgenomen onder 505 ouders met kinderen in de leeftijden 3 t/m 5 jaar, 6 t/m 9 jaar en 10 t/m 15 jaar.

De bekendheid van Kijkwijzer onder ouders is hoog. 97% zegt Kijkwijzer te kennen. Wanneer wordt uitgelegd dat Kijkwijzer een waarschuwingssysteem is geeft zelfs 99% van de ondervraagde ouders dit aan. De meeste ouders (88%) maken wel eens gebruik van de Kijkwijzer-informatie bij de keuze van televisieprogramma's, films, series, video's en dvd's voor hun kinderen. Ouders met kinderen in de leeftijd 6-9 jaar gebruiken de informatie het meest (94%), ouders met kinderen in de leeftijd 10-15 jaar het minst (82%).

Over het algemeen vinden ouders een waarschuwingssysteem zoals Kijkwijzer zinvol (93% geeft dit aan). Daarnaast vindt het grootste deel (89%) van de ouders de leeftijdsadviezen betrouwbaar. Slechts 4% vindt de adviezen onbetrouwbaar. Bijna twee derde (63%) van de ouders is het vrijwel altijd of vaak eens met de leeftijdsadviezen. Bijna drie op de tien (28%) geeft aan het er soms mee eens te zijn, een enkeling (3%) is het vrijwel nooit eens.

Zowel het percentage ouders dat bekend is met Kijkwijzer als het percentage dat Kijkwijzer zinvol vindt is vergelijkbaar met voorgaande jaren (bekendheid: 2017: 94%, 2020: 96%, 2022: 97% / zinvol: 2017: 94%, 2020: 91%, 2022: 93%). Het gebruik van Kijkwijzer laat in 2022 een significante stijging van frequente gebruikers (vaak of regelmatig) zien: 52% in 2017, 50% in 2020, naar bijna drie op de vijf in 2022 (58%). Het aantal dat vaak gebruikt maakt van Kijkwijzer is vergelijkbaar gebleven (2017: 18%, 2020: 19%, 2022: 19%), het verschil zit hem in het aantal ouders dat regelmatig gebruik maakt van Kijkwijzer (2017: 34%, 2020: 31%, 2022: 39%).

Naast de leeftijdsadviezen biedt Kijkwijzer ook inhoudspictogrammen. Op het moment dat ouders gevraagd wordt naar de betekenis van een inhoudspictogram, weten ze dit in bijna alle gevallen. Met name 'geweld' (98%) en 'roken, drugs- en alcoholmisbruik' worden vaak goed omschreven (97%), gevolgd door 'grof taalgebruik' en 'seks' (allebei 96%) en 'angst' (94%). De pictogrammen en inhoudscategorieën waar deze voor staan worden door meer dan de helft van de ouders (zeer) belangrijk gevonden om te weten wat er voorkomt in een televisieprogramma's, films, series, video's en dvd's.

Ouders met kinderen in de leeftijd van 10 t/m 15 jaar, vinden de pictogrammen relatief vaker minder belangrijk dan ouders met kinderen in de jongere leeftijdsgroepen. 90% van de ouders is van mening dat er geen andere onderwerpen zijn waarvoor Kijkwijzer zou moeten waarschuwen of kan geen onderwerp bedenken. De ouders die wel spontaan andere onderwerpen opgeven waarvoor Kijkwijzer zou kunnen waarschuwen (10%) noemen o.a. dierenleed, godslastering, flitsende beelden, mishandeling of pestgedrag en of een verhaal realiteit is of bedacht.

De percentages van ouders met kinderen van 3-15 jaar die de pictogrammen (zeer) belangrijk vinden, zijn vergelijkbaar of hoger dan in 2020, maar nog wel lager dan in 2017. Zo steeg het belang van het pictogram voor seks van 55% in 2020 naar 61% in 2022, maar dit was in 2017 nog 69%.

Ook dit jaar worden 'geweld' en 'angst' het meest genoemd als (zeer) belangrijk pictogram, ook in 2017 en 2020 werden deze pictogrammen het meest belangrijk gevonden.

Publieksonderzoek onder Europese ouders

Het medialandschap heeft een in toenemende mate internationaal karakter, en het Kijkwijzersysteem wordt momenteel in verschillende Europese landen gebruikt door aanbieders die in Nederland gevestigd zijn. Omdat een classificatiesysteem alleen succesvol kan zijn wanneer het aansluit bij de wensen en behoeften van de doelgroep werd het Kijkwijzer publieksonderzoek in 2022 voor het eerst ook uitgevoerd onder ouders uit andere Europese lidstaten. In het eerste kwartaal van 2022 werd in samenspraak met de Wetenschapscommissie de vragenlijst voor dit internationale publieksonderzoek opgesteld, in het tweede kwartaal is het onderzoek uitgevoerd onder iets meer dan 6000 ouders uit 12 lidstaten (n=500 per land), in het derde kwartaal zijn de resultaten opgeleverd.

Aan de ouders is gevraagd hoe zij omgaan met de mediaopvoeding van hun kinderen en welke wensen en behoeften zij hebben ten aanzien van een classificatiesysteem. De belangrijkste resultaten uit het onderzoek zijn dat het merendeel de Europese ouders belang hechten aan classificatiesystemen. 76% van hen vindt dit (zeer) belangrijk. Daarnaast maakt 90% ook gebruik van classificatiesystemen, 66% doet dit regelmatig tot vaak. Tijdens het onderzoek zijn ook de Kijkwijzer inhoudscategorieën en pictogrammen aan de ouders voorgelegd, om te zien in hoeverre deze goed gewaardeerd en begrepen worden. Hieruit bleek dat alle inhoudscategorieën door een meerderheid van de ondervraagde ouders van belang wordt geacht, ook worden de Kijkwijzerpictogrammen in alle lidstaten door het merendeel van de ouders goed begrepen.

Kijkwijzer Online

Op 1 november 2020 is de Mediawet gewijzigd waardoor zogenaamde Commerciële Mediadiensten op Aanvraag (CMoA), zoals online videokanalen op YouTube, voortaan onder deze wet vallen. Ze zijn verplicht zich aan de Mediawet te houden. Dat betekent ook dat zij Kijkwijzer moeten toepassen om kinderen te beschermen tegen mogelijk schadelijke content. Het NICAM heeft daarom Kijkwijzer aangepast en toepasbaar gemaakt voor online video's.

Uploaders

Begin 2022 heeft het Commissariaat voor de Media (CvdM) de definitieve criteria gedeeld waarmee kan worden vastgesteld of een CMoA al dan niet onder het toezicht van het CvdM komt te vallen. Deze criteria zijn aanvullend op de criteria die in eerste instantie gepubliceerd werden om te bepalen of een uploader als Commerciële Mediadienst op Aanvraag (CMoA) kwalificeert. De criteria zijn:

- Het kanaal/account heeft meer dan 500.000 volgers/abonnees
- Het betreft een kanaal/account op YouTube, TikTok of Instagram
- De uploader heeft een KvK inschrijving
- Er zijn in het afgelopen jaar meer dan 24 video's geüpload

Deze criteria zijn op 17 mei 2022 gepubliceerd in de Staatscourant.

In eerste instantie is het Kijkwijzer Online systeem ontwikkeld voor YouTube content. Content op platforms als TikTok en Instagram verschilt dusdanig van YouTube content dat het Kijkwijzer Online systeem voor YouTube content niet 1-op-1 toepasbaar is op social media content.

NICAM heeft daarom voor deze platforms een andere systematiek voor ogen die vergelijkbaar is met het promobeleid voor televisieomroepen. Bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is aangegeven dat onderzoek naar hoe de bescherming van deze doelgroep op social media platforms als TikTok en Instagram vanuit Kijkwijzer het beste kan worden vormgegeven, noodzakelijk is.
Bij het ministerie is aangegeven nader onderzoek te willen doen naar het gebruik, de inhoud, de effecten, en de risico's van content op deze platforms op kinderen en te bekijken hoe op deze platforms het best geïnformeerd kan worden. Het ministerie van OCW heeft het verzoek voor subsidie toegekend.
Dit onderzoek moet onder andere uitwijzen welke schadelijke beelden er op deze platforms te zien zijn en wie deze schadelijke beelden plaatsen. Daarnaast is vooral ook belangrijk om in kaart te brengen hoe kinderen en jongeren de platforms gebruiken (hoe selecteren zij bijvoorbeeld wat ze willen zien), waar zij naar kijken en welke risico's de grootste rol spelen voor minderjarigen. Daarbij wordt ook gekeken welke vorm van informatievoorziening het meest effectief zou zijn om kinderen jongeren te beschermen tegen mogelijk schadelijke inhoud op deze platforms. Dit onderzoek is gestart in november 2022 en loopt door tot tweede kwartaal 2023.

Op het symposium dat in het teken stond van 20 jaar Kijkwijzer was ook aandacht voor Kijkwijzer Online. Door middel van een interview over Kijkwijzer Online werd de zaal meegenomen in de ontwikkelingen rond het Kijkwijzer Online systeem. Daarnaast vertelde Peter Eijsvoogel van het Commissariaat voor de Media in een interview meer over de wetgeving en criteria die door hen zijn opgesteld.

Kijkwijzer voor Online

In het kader van Kijkwijzer Online zijn verschillende vragenlijsten ontwikkeld voor verschillende populaire genres binnen online video content. Er is een algemene vragenlijst voor online videocontent die meer gericht is op non-fictie videomateriaal, een vragenlijst specifiek voor muziekclips, en een vragenlijst specifiek voor gamevideo's, gedefinieerd als alle video's waarin gameplay of andersoortige beelden uit videogames getoond worden. Deze vragenlijst is specifieker afgestemd op het soort schadelijk beeldmateriaal dat voorkomt in videogames, daarbij wordt onder andere rekening gehouden met de mate van realisme, en de mogelijke invloed van een YouTuber die commentaar geeft op bijvoorbeeld het geweld dat voorkomt in de gameplaybeelden.

Makers van online content is gevraagd mee te denken en feedback te geven op de vragenlijsten en het beleid aangaande online content. Het laatste kwartaal van 2022 stond om deze reden in het teken van leren & innoveren. De feedback die dit heeft opgeleverd, is meegenomen in het doorontwikkelen van Kijkwijzer Online.

Training

Uploaders registreren zich bij het Commissariaat voor de Media en melden zich vervolgens bij het NICAM. Meer informatie voor hen is te vinden op de websites van NICAM en Kijkwijzer. Na aanmelding krijgen zij een voorlichting over Kijkwijzer en vervolgens, voor degene die schadelijke content aanbieden, een codeurtraining. In de loop van het jaar hebben er algemene voorlichtingen, voorlichtingsgesprekken en trainingen plaatsgevonden. De trainingen zijn te volgen in de varianten: algemene online content, muziekclip en gamevideo.
Na de training krijgt de codeur toegang tot de codeursite alwaar video's geclassificeerd kunnen worden. Tevens vinden zij hier specifieke handleidingen en toelichtingen gericht op uploaders en online content en informatie over het vermelden van de pictogrammen in hun video's.

Toezicht

Klachten

Iedereen die het oneens is met de classificatie van een audiovisuele productie kan een klacht indienen bij het NICAM. Met een klachtenformulier op de website van Kijkwijzer kan worden aangegeven waar en wanneer de mogelijke fout is geconstateerd.
De klachtenbehandeling draagt bij aan de kwaliteit van Kijkwijzer. Een steekhoudende klacht kan onder andere leiden tot een aanpassing van de classificatie of uitzendtijdstip. Dit is van belang om de betrouwbaarheid van Kijkwijzer te waarborgen.

Daarnaast is Kijkwijzer een dynamisch systeem dat zich aanpast aan veranderende maatschappelijke normen en waarden. Klachten kunnen een signalerende rol hebben ten aanzien van in de samenleving heersende opvattingen.

Het NICAM onderzoekt iedere ontvangen klacht. Als daaruit blijkt dat de Kijkwijzer-regels mogelijk niet goed zijn toegepast, kan het bureau bemiddelen of de klacht voorleggen aan de onafhankelijke Klachtencommissie (KC).

1. Afhandeling zonder inschakelen Klachtencommissie of bemiddeling (uitleg)

Als er volgens het bureau geen sprake is van een overtreding van de Kijkwijzer-regels, wordt dit aan de indiener van de klacht uitgelegd. Bijvoorbeeld door het toelichten van de Kijkwijzer-criteria of het uitleggen van de classificatie van de film of het programma. Is de klacht niet KW gerelateerd maar gaat het bijvoorbeeld over reclame, dan wordt de klager doorverwezen naar de juiste instantie.

In 2022 zijn er 813 klachten ontvangen. Van deze 813 klachten zijn 48 klachten op moment van schrijven nog in behandeling. Daarom zal in de rapportage van 2023 worden opgenomen hoe deze klachten zijn behandeld.
In totaal werden 736 klachten afgehandeld door middel van het geven van uitleg aan de klager.

2. Bemiddeling

Bemiddeling houdt in dat het NICAM de verantwoordelijke partij verzoekt om binnen 3 werkdagen de classificatie aan te passen of de uitvoeringsfout te herstellen. Als het advies niet wordt overgenomen, dan wordt de klacht voorgelegd aan de Klachtencommissie. De klager wordt geïnformeerd over de uitkomst. Is de klager het niet eens met deze uitkomst, dan heeft klager de mogelijkheid om de klacht voor te leggen aan de Klachtencommissie.

In 2022 is er 15 keer bemiddeld door het NICAM. Aan verantwoordelijke (media)partij wordt een verzoek tot aanpassing gedaan, dat binnen 3 dagen moet worden opgevolgd.

3. Klachtencommissie

Een klacht kan ook gelijk aan de Klachtencommissie worden voorgelegd, bijvoorbeeld als de productie helemaal niet is geclassificeerd. De bemiddelingsfase wordt dan overgeslagen en de Klachtencommissie wordt ingeschakeld. Ook is het mogelijk om de klacht voor te leggen aan de Klachtencommissie als klager bezwaar maakt tegen de uitkomst van de bemiddeling of het niet eens is met de uitleg die is gegeven door het NICAM.

In 2022 werden er twee zaken behandeld door de Klachtencommissie.

Gelijkluidende klachten

Gelijkluidende klachten zijn klachten die over eenzelfde productie gaan. Als er meerdere klachten worden ontvangen over een en dezelfde productie, dan wordt één klacht (de meest representatieve klacht) in behandeling genomen en ontvangen alle klagers de uitspraak of uitkomst van de bemiddeling die naar aanleiding van deze representatieve klacht tot stand is gekomen. In 2022 werden er 12 gelijkluidende klachten ontvangen.

Ten opzichte van het vorige jaar werden er veel meer klachten ontvangen. 813 klachten in 2022 ten opzichte van 233 klachten in 2021. Dit is een toename van 249%. De verklaring voor deze toename is te vinden in het feit dat een groot aantal klachten is ontvangen naar aanleiding van bepaalde uitspraken gedaan in het televisieprogramma Vandaag Inside. Onder andere via sociale media werd opgeroepen om een klacht in te dienen bij het NICAM. In totaal werden meer dan 300 klachten ontvangen naar aanleiding van deze uitzending. Daarnaast werden er meer dan 200 klachten ontvangen over de leeftijdsclassificatie van de film Pietje Bell.

Tabel 1 – aantal klachten 2022

Type klacht	Aantal
Klachten afgehandeld zonder tussenkomst KC of bemiddeling (uitleg) • Niet gerelateerd aan Kijkwijzer • Kijkwijzer uitgelegd • Classificaties uitgelegd	**736** 26 632 78
Gelijkluidende klachten	**12**

Bemiddelingen en klachtencommissie
• Bemiddelingen
  ○ Aanpassen van de classificatie
  ○ Fout in de uitvoering
• Uitspraken klachtencommissie
  ○ Gegrond
  ○ Ongegrond
	17
	15
	13
	2
	2
	2
	0

Totaal aantal behandelde klachten	**765**

Figuur 1: *Vandaag Inside*, Talpa TV BV, 2022

Uitleg klachten zonder KC of bemiddeling

In 2022 werd 736 keer uitleg gegeven aan de klager over Kijkwijzer, de betreffende classificatie, werd een specifieke Kijkwijzer categorie nader toegelicht of werd klager doorverwezen naar een andere instantie omdat de klacht niet aan Kijkwijzer gerelateerd was.

Indien klager het niet eens is met de uitleg, kan bezwaar worden gemaakt. De klacht wordt dan voorgelegd aan de onafhankelijke Klachtencommissie. In 2022 werd één keer bezwaar gemaakt na het ontvangen van uitleg.

Tabel 2 – klachten afgehandeld door geven uitleg in 2022

Type klacht	Aantal
Klachten niet gerelateerd aan KW. Bijvoorbeeld klachten over het toelatingsbeleid van bioscopen, of reclames op de radio. Klager is doorverwezen naar andere organisatie.	**26**
Klager heeft uitleg gekregen over Kijkwijzer. Klachten gaan niet zozeer over de classificatie, maar hebben bv betrekking op inhoud of geschiktheid van een programma of op het uitzendtijdstip.	**632**

Klager heeft uitleg gekregen over de classificatie van een productie
• Productie is bekeken door KW en classificatie juist bevonden*
• Klager heeft algemene uitleg gekregen over een specifieke KW-categorie.
  ○ Geweld
  ○ Angst
  ○ Seks
  ○ Grof taalgebruik
  ○ Discriminatie
	78
	34
	44
	12
	7
	10
	12
	3

Totaal	**736**

*Een overzicht van deze producties is te vinden in bijlage 1

Bemiddelingen en behandeling door de KC

In 2022 heeft het NICAM 15 keer bemiddeld. 13 keer werd een verzoek gedaan om de classificatie van een productie aan te passen.

Bemiddeling was in 14 gevallen succesvol. Dit betekent dat het verzoek van het NICAM tot aanpassing 14 keer werd ingewilligd door de aangeslotene en klager geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om de klacht alsnog voor te leggen aan de Klachtencommissie.

Eén keer werd door de klager gebruik gemaakt van de mogelijkheid om na bemiddeling door het NICAM de klacht voor te leggen aan de onafhankelijke Klachtencommissie. Op 14 februari 2023 zal de Klachtencommissie deze klacht (Pietje Bell) ter zitting behandelen.

In 2021 heeft het NICAM 22 keer bemiddeld en was de bemiddeling in alle gevallen succesvol.

Tabel 3 - Aantal bemiddelingen ingedeeld naar platform

Platform	Bemiddelingen 2022	Bemiddelingen 2021
Bioscoop	**5**	**3**
Televisie • Publieke zenders • Commerciële zenders	**3** 1 2	**8** 5 3
Online	**0**	**1**
DVD	**0**	**0**
Video on Demand	**7**	**10**
Totaal	**15**	**22**

Klachtencommissie

In 2022 heeft de Klachtencommissie twee zaken behandeld.

Tabel 4 – klachtencommissie zaken

Titel	Categorie	Uitkomst	Sanctie
Doctor Strange in the Multiverse of Madness	Onjuiste classificatie	Gegrond	Waarschuwing en herclassificatie van 12 naar 14 jaar
Sterren NL top 25	Onjuiste classificatie	Gegrond	Waarschuwing

Bij beide zaken werd door beklaagde, binnen de daarvoor gestelde termijn, uitvoering gegeven aan de door de Klachtencommissie opgelegde sancties. Een overzicht van de bemiddelingen en de door de Klachtencommissie behandelde zaken is te vinden in bijlage 2. In 2021 werden vijf zaken behandeld door de Klachtencommissie.

Tijdens de behandeling van de klacht over *Doctor Strange in the Multiverse of Madness* heeft de Klachtencommissie aan de Wetenschapscommissie verzocht zich te buigen over een van de realismevragen. De Wetenschapscommissie heeft laten weten dit aspect mee te nemen in het reeds lopende project waarin wordt gekeken naar o.a. de realisme aspecten en de doorontwikkeling van 14 jaar voor Geweld en Angst.

Kwaliteitsbewaking

Het NICAM voert jaarlijks een steekproefsgewijze controle uit op de kwaliteit en de toepassing van de Kijkwijzer classificaties. Ook de juistheid van uitzendtijdstippen en de vermelding van de classificaties in online filmagenda's en programmaoverzichten worden gecheckt. De resultaten van deze controles worden gerapporteerd aan het Commissariaat voor de Media.

De kwaliteit van de classificaties

Uit de controles in 2022 blijkt dat de juistheid en toepassing van de classificaties over het algemeen zeer goed is. De omroepen en tv-zenders hebben 96% van de onderzochte programma's op het juiste tijdstip uitgezonden. De leeftijdsclassificaties van televisieprogramma's zijn in 92% van de gevallen correct. Bij de bioscoopfilms ligt het percentage op 97%.

Als bij controles onregelmatigheden worden gesignaleerd, wordt contact opgenomen met de betreffende organisatie met het verzoek de onregelmatigheid te herstellen dan wel in de toekomst te voorkomen. Ook worden de resultaten van de controles gebruikt ter verbetering en verfijning van het classificatiesysteem.

Voorlichting

Consumenten

De helpdesk van het NICAM beantwoordt ook vragen en opmerkingen over Kijkwijzer van consumenten. In 2022 heeft het NICAM meer dan 300 informatieverzoeken ontvangen. De meeste reacties gingen over de classificatie van een film of serie. Met name over de film Pietje Bell zijn in december veel vragen en opmerkingen binnengekomen. De classificatie van deze film is in 2022 gewijzigd van AL naar 9 jaar.

Scholieren en studenten

Kijkwijzer ontvangt jaarlijks meerdere verzoeken voor interviews van scholieren over Kijkwijzer, of vragen van studenten aangaande het bredere vraagstuk van media-effecten op kinderen en jongeren. Vaak voor werkstukken, verslagen, scriptie of onderzoeksdoeleinden.

Hiervoor zijn (online) interviews afgenomen met medewerkers van Kijkwijzer Ook betrof het enkele keren een verzoek voor informatie voor een spreekbeurt of werkstuk. Deze scholieren (vaak basisschool) ontvingen een informatiepakket per post.

Kijkwijzer.nl

De website kijkwijzer.nl speelt een belangrijke rol bij de voorlichting aan mediaconsumenten over de Kijkwijzer classificaties en wat daar de reden voor is. In 2022 is de website volledig vernieuwd. Deze voldoet nu aan moderne standaarden en is met name gericht op mobiele weergave. Zo'n driekwart van de bezoekers bezoekt de website tenslotte via een smartphone. In 2022 werd de website door meer dan 600.000 gebruikers bezocht. Een ruime meerderheid (85%) van hen komt via Google op kijkwijzer.nl terecht, bijvoorbeeld door te zoeken op een productie in combinatie met de term 'kijkwijzer' of 'leeftijd'. Samen bekeken de gebruikers bijna 1,4 miljoen pagina's, waarbij vooral de series Stranger Things en Wednesday, de films Avatar: The Way of Water en Harry Potter en de games Roblox en Fortnite gezocht en bezocht worden.

Gebruikswijzer

In 2022 zijn wederom honderden productiepagina's op kijkwijzer.nl voorzien van een 'gebruikswijzer': een toelichting op het leeftijdsadvies. Nadat in 2021 met deze gebruikswijzers gestart is, zijn nu bijna 1400 producties van extra informatie voorzien. Ook blijkt uit onderzoek dat ouders een 'Kijkwijzer voor games' willen. Op kijkwijzer.nl kunnen ook games en het bijbehorende PEGI-leeftijdsadvies worden opgezocht. Pagina's over populaire titels als Roblox en Fortnite blijken erg populair. Daarom wordt in 2023 vooral verder gewerkt aan het uitbreiden van de gebruikswijzers voor games: de gamewijzer.

2.3 Kijkwijzer Internationaal

Het medialandschap heeft een in toenemende mate internationaal karakter, en het Kijkwijzersysteem wordt momenteel in verschillende Europese landen gebruikt door aanbieders die in Nederland gevestigd zijn. Ook wordt het Kijkwijzer systeem onder licentie in een aantal Europese landen; België, Slovenië, IJsland, gebruikt.

Consultatie internationale aanbieders

Het NICAM heeft in 2022 een consultatie uitgezet onder aangesloten partijen die Kijkwijzer internationaal inzetten. De consultatie bevraagt aangeslotenen over de manier waarop zij vinden dat het NICAM hen en hun publiek het beste kan bedienen. Gecombineerd met de resultaten uit het ook dit jaar uitgevoerde Europese publieksonderzoek zal de output hiervan dienen als basis voor toekomstig beleid. De resultaten worden in het eerste kwartaal van 2023 verwacht.

België

Belgische bioscopen gebruiken sinds januari 2020 ook Kijkwijzer. Het Kijkwijzersysteem, de leeftijdsindeling en pictogrammen, zijn voor de bioscoopfilms in België hetzelfde. In Franstalig en Duitstalig België heet het systeem Cinecheck.

Codeurtest

Nadat codeurs getraind zijn, dienen ook de Belgische codeurs zich jaarlijks te certificeren door middel van een verplichte codeurtest. Doel van deze test is het toetsen van het kennisniveau van de codeurs en het waarborgen van de kwaliteit van het systeem. Deelname aan de test is voor alle codeurs verplicht en een voorwaarde om actief te kunnen blijven als codeur.
In 2022 is voor deze codeurtest een fragment van een film ingezet, die door 40% van de Belgische codeurs met de juiste leeftijd is geclassificeerd.

Aantal classificaties

Dit jaar waren er 232 classificaties (ter vergelijking 2021 – 135; 2020 – 179).
In totaal waren dat: 16 animaties, 23 documentaires, 182 speelfilms, 1 kortfilm en 10 trailers. Het grootste deel van de producties had een leeftijd van 12 jaar (34%) gevolgd door AL (26%).

Klachten Kijkwijzer/Cinecheck

Er is één klacht ontvangen in februari over de film *House of Gucci* met betrekking tot seksuele handelingen. Deze werd behandeld met een verzoek tot aanpassing. De eindclassificatie is aangepast en het sekspictogram werd toegevoegd aan de eindclassificatie. De klager is geïnformeerd.
In Q2 was er één klacht over de trailer van *The Black Phone*, deze werd in de bioscoop gedraaid voor een productie van 12 jaar. In België moet de trailer het hoofdproduct volgen, indien de classificatie niet bekend is, mag de trailer tijdelijk geclassificeerd worden.
Aangezien de productie gepubliceerd is en de classificatie bekend, krijgt de trailer automatisch de 16 classificatie. De klacht is hiermee opgelost en afgehandeld.
Er zijn twee klachten binnengekomen in de zomer. De producties werden in Duitse bioscopen bekeken, waardoor de klachten niet in behandeling konden worden genomen.
In Q4 werden er twee klachten ontvangen over de productie *Three Thousand Years of Longing*, met betrekking tot seksuele scènes. De film *Three thousand years of of longing* heeft een leeftijdsadvies van 12 jaar vanwege geweld en angst, met een waarschuwing voor grof taalgebruik. Na het bekijken van de productie bevestigden wij de classificatie van de codeur waardoor het seks pictogram niet werd toegevoegd aan de eindclassificatie.

Helpdesk
Als er vragen of twijfels zijn over een classificatie kunnen Belgische codeurs advies inwinnen bij de helpdesk van het NICAM. Het grootste deel van de vragen omvat vragen over de regelgeving of het werken van de codeursite. Daarnaast werd er enkele keren verzocht te adviseren bij de classificaties van producties.

Codeursessies
Eind november hebben de jaarlijkse online codeursessies plaatsgevonden waarbij de Belgische codeurs weer zijn bijgepraat over o.a. de aankomende wijzigingen in de vragenlijst, zoals de aanpassing van de vraag naar extreem meedogenloos geweld, het onderzoek naar 14 jaar en een terugblik op de toevoeging van roken aan de vragenlijst. Aan alle deelnemers en ook aan de codeurs die niet bij de bijeenkomst konden zijn, is een samenvatting gestuurd.

Europese vergelijking classificaties

Om een beeld te krijgen van de Kijkwijzerclassificaties ten opzichte van de classificaties in de ons omringende landen, wordt elk jaar een internationale vergelijking opgenomen in dit verslag. Het Duitse mediatijdschrift TV Diskurs publiceert elk kwartaal een vergelijking van de classificaties van recente bioscoopfilms in zes Europese landen. Naast Nederland, zijn dat Duitsland, Groot- Brittannië, Oostenrijk, Denemarken en Zweden.

De vergelijking van de classificaties met andere landen heeft beperkte betekenis. In de verschillende landen worden niet dezelfde uitgangspunten en criteria gebruikt voor het classificeren van bioscoopfilms. Kijkwijzer hanteert specifiek het criterium van mogelijke schadelijkheid voor de classificaties. Filmkeuringen in andere landen nemen ook aspecten als context, geschiktheid en suggestie mee in de classificatie en hanteren soms andere normen vooral wat betreft seks en geweld.

In de eerste helft van het jaar zijn twee vergelijkingen met elk 12 bioscoopfilms weergegeven in TV Diskurs. De vergelijking laat zien dat de leeftijdsclassificaties van Kijkwijzer grotendeels overeenkomen met de classificaties in de andere landen, ondanks de verschillen in classificatiemethode en cultuur.

Titel	NL	D	GB	A	DK	S	
House of Gucci	12	12	15	12	11	11	=
No Time to Die	12	12	12A	14	11	15	=
Ghostbusters: Legacy	12	12	12A	10	11	11	=
Eternals	12	12	12A	12	11	11	=
Venom: Let There Be Carnage	16	12	15	14	15	15	=
Respect	12	12	12A	12	15	11	=
Spider-Man: No Way Home	12	12	12A	10	11	11	=
The French Dispatch	9 → 12	12	15	10	11	11	<
Last Night in Soho	16	16	18	16	15	15	=
Benedetta	16	16	x	16	x	11	=
Halloween Kills	16	18	18	16	15	15	=
Ammonite	12	12	15	10	15	11	=
Death on the Nile	12	12	12A	12	11	11	=
The King's Man - The Beginning	16	16	15	16	15	15	=
Scream	16	16	18	16	15	15	=
Matrix Resurrections	12	16	15	14	11	11	=
The Card Counter	16	16	15	x	11	15	=
Nightmare Alley	16	16	15	16	11	15	=
The Batman	12	12	15	14	11	15	=
Belfast	12	12	12A	10	11	11	=
King Richard	12	12	12	10	11	11	=
West Side Story	12	12	12	14	11	11	=
Licorice Pizza	12	12	15	10	7	0	=
Drive My Car	12	12	15	x	0	0	=

Legenda:
x = Nog onbekend
A = Accompanied / Onder begeleiding van een volwassene
AL = Alle Leeftijden
PG = Parental Guidence / Onder begeleiding van de ouders

(Bron: TV Diskurs, Verantwortung in audiovisuellen Medien; editie 4 2021).

Verantwoordelijk voor de classificatie in de verschillende landen:	
Nederland (NL)	Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media (NICAM)
Duitsland (D)	Freiwillige Selbstcontrolle der Filmwirtschaft (FSK)
Groot-Brittannië (GB)	British Board of Film Classification (BBFC)
Oostenrijk (A)	Austrian Board of Media Classification (ABMC)
Denemarken (DK)	Medierådet for Børn og Unge
Zweden (S)	Swedish Media Council

2.4 PEGI

Het NICAM beheert en geeft uitvoering aan PEGI, het Europese classificatiesysteem voor games. PEGI, wat staat voor Pan European Game Information, is gebaseerd op het Nederlandse Kijkwijzer en informeert ouders over de mogelijke schadelijkheid van een spel met het oog op de bescherming van minderjarigen. Het systeem is in 2003 opgezet door de belangrijkste internationale gameplatformhouders en -distributeurs.

De onderstaande cijfers geven aan hoeveel producten er in 2022 een PEGI-classificatie hebben gekregen voor traditionele gamesystemen. Hieronder verstaan we de PC, de consoles van Nintendo, Sony en Microsoft, en streamingdiensten als Amazon Luna en Google Stadia.

PEGI rating	3	7	12	16	18	Totaal
Aantal	441	282	511	316	198	1748
Percentages	25.2%	16.1%	29.2%	18.1%	11.3%	100%

Deze classificaties zijn voornamelijk uitgevaardigd voor fysieke producten (zoals games die verkocht worden in een doosje in de winkel). De cijfers van digitale games, welke geclassificeerd worden via IARC, zitten niet bij de bovenstaande aantallen inbegrepen.

Jaar	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Totaal	1687	1866	1778	1978	2142	1755	1741	1731	1748

In 2022 zijn er 1748 games geclassificeerd via het PEGI-systeem, tegenover 1731 geclassificeerde games in 2021. De verwachting is dat 2023 een soortgelijke hoeveelheid classificaties met zich mee zal brengen. We zien dat het gros aan digitale producten inmiddels via IARC geclassificeerd wordt en dat de hoeveelheid PEGI classificaties van fysieke producten al enige jaren stabiel blijft.

PEGI ontvangt nog steeds veel zogenaamde “additionele games”. Bij een additionele game brengt de uitgever eenzelfde spel uit op meerdere platformen. De onderstaande tabel geeft inzicht in de hoeveelheid unieke titels en laat deze “additionele games” buiten beschouwing.

PEGI rating	3	7	12	16	18	Totaal
Unieke titels	145	117	191	98	58	609
Percentages	23.8%	19.2%	31.4%	16.1%	9.5%	100%

Het PEGI-systeem beoordeelt verschillende typen inhoud in spellen. In de tabel hieronder is te zien hoe vaak bepaalde inhoud is aangetroffen per leeftijdsniveau:

PEGI rating	3	7	12	16	18	Totaal
Violence		268	372	252	184	1076
Bad Language			301	121	147	569
Fear/Horror		89	46	37		172
Sex			67	2		69
Drugs/Alcohol				28	8	36
Gambling			3		21	24
Discrimination						0
In game purchases	124	20	108	61	73	386

In-game Purchases en Feature Notice
In 2018 is PEGI gestart met het informeren over de aanwezigheid van in-game aankopen. In 2022 zaten er in 386 van de 1748 geclassificeerde games deze in-game aankopen. Dit is 22% van de onderzochte games, een kleine daling ten opzichte van 2021 (19,5 %).

Zogenaamde “Random Items“ (denk aan lootboxes, prize wheels, etc.) kwamen voor bij 48 van de 1748 games (ofwel 2,7%). Dit is minder vaak dan in 2021 nog het geval was, toen bevatte 3,40% van de onderzochte games lootboxes of aanverwante mechanieken.

Accuratesse
Alle games, welke via PEGI’s traditionele systeem geclassificeerd worden, worden eerst onderzocht voordat een licentie wordt toegekend. Daarbij geeft de uitgever van een spel aan welke inhoud er in zit, waarna een specialist van het NICAM naloopt of alle inhoud correct is aangegeven in de PEGI vragenlijst. Van alle games die in het kader van het PEGI traditionele systeem in 2022 onderzocht zijn, was in 24,93% van de gevallen de leeftijdsclassificatie niet correct door de uitgever aangevraagd.
In 6,69% van de gevallen is er een hogere leeftijdsclassificatie toegekend dan dat er was aangevraagd door de uitgever. In 18,25% van de gevallen was de toegekende leeftijdsclassificatie juist lager dan aangevraagd.

De bijbehorende inhoudspictogrammen waren in 33,01% van alle onderzochte games aangepast.

In de regel zijn uitgevers zorgvuldig, maar tegelijkertijd enigszins voorzichtig bij het invullen van de PEGI vragenlijst. Dit blijkt uit dat PEGI vaker de leeftijdsclassificatie naar beneden bij stelt t.o.v. de aangevraagde classificatie door de uitgever. Vermoedelijk heeft dit deels te maken met het internationale karakter van PEGI. Zo bevinden PEGI codeurs zich overal ter wereld en we merken dat sommige uitgevers er interpretatieverschillen op nahouden (voornamelijk op het gebied geweld, grof taalgebruik en angst).

Angst is natuurlijk enigszins subjectief (wat voor de één beangstigend is, hoeft dat niet voor een ander te zijn) maar bij grof taalgebruik lijkt de meeste onduidelijkheid te ontstaan. Uiteraard zijn er taalbarrières vanwege het internationale karakter, maar in sommige PEGI landen ligt taalgebruik ook gevoeliger dan in andere landen. Uitgevers hebben er begrijpelijkerwijs soms moeite mee om dat correct in te schatten.
NB: bovenstaande cijfers hebben betrekking op voornamelijk fysieke producten (discs en cartridges) op PEGI's traditionele gamesystemen. Hieronder verstaan we de PC, de consoles van Nintendo, Sony en Microsoft, en streamingdiensten als Google Stadia.

Reacties en klachten
Het NICAM behandelt alle reacties en klachten die binnenkomen via het contactformulier op de website van PEGI, www.pegi.info. Sommige berichten worden doorgestuurd naar de Helpdesk, de VSC of naar ISFE. Alle overige berichten worden behandeld en staan in onderstaand overzicht.

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Totaal
Klachten over games	9	6	8	6	11	8	8	6	5	5	3	6	81
Klachten over advertenties	2	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	9
Klachten overig	1	0	1	1	2	0	0	0	1	0	0	0	6
Vragen	12	7	16	9	19	1	4	7	13	7	4	11	110
Feedback en suggesties	3	2	3	1	1	0	1	1	0	0	3	0	15
Technische vragen	18	8	15	7	8	10	7	6	7	11	14	13	124
Totaal	45	23	43	25	41	20	21	21	27	23	25	31	345

De meeste klachten, vragen en opmerkingen van consumenten in 2022 gaan over lootboxes, gevolgd door geweld en seks. Met betrekking tot lootboxes geeft men aan dat dit als gokken gezien moet worden, en tot PEGI 18 moet leiden. Veel van deze berichten noemen ook termen als 'monetization' en microtransacties, en duiden op een bredere onvrede en frustratie over de verdienmodellen van bepaalde uitgevers. Games die genoemd worden zijn onder andere *World of Warships* en *Diablo Immortal*.

Berichten over geweld gaan twee kanten op: enerzijds vindt men de PEGI leeftijd te láág voor het geweld in bijvoorbeeld *Roblox* en *Total War: Warhammer III*, maar te hóóg voor het geweld in bijvoorbeeld *Arkham Knight*, *Destroy All Humans!* en *Marvel's Avengers*.

Vragen en klachten binnen de categorie seks gaan vooral over geseksualiseerde weergaven van vrouwelijke personages, die schaars gekleed zijn en in suggestieve poses als lustobject worden neergezet. De tendens is dat dit op PEGI 12 te laag geclassificeerd wordt, bijvoorbeeld in de mobiele games *GODDESS OF VICTORY: NIKKE* en *Evertale*.

Ook noemenswaardig zijn berichten over de horrorgame *Poppy Playtime*. Meerdere docenten van jonge kinderen uiten hun zorgen bij PEGI. Op de Google Play Store staan veel producten die op *Poppy Playtime* gebaseerd zijn – bijbehorende classificaties variëren van PEGI 7 tot PEGI 16. Overige klachten zijn algemener van aard en gaan bijvoorbeeld over ongepast gedrag in chat, grof taalgebruik en advertenties in Google Play Store games.
Van het totaal aantal klachten in 2022 gaan er 25 over IARC classificaties en 64 over PEGI 'Classic' titels. In 70% van het totaal aantal klachten vindt de consument de classificatie te laag.

In 2022 hebben zes klachten of vragen over IARC producten geleid tot een aangepaste classificatie. Het ging hierbij om producten die door de makers te laag waren geclassificeerd en nog niet door PEGI waren geverifieerd. Deze klachten/vragen hadden betrekking op de categorieën geweld, seks en grof taalgebruik.

Uitgevers en ontwikkelaars
Naast berichten van consumenten ontvangt PEGI veel berichten van uitgevers en ontwikkelaars die (nog) niet zijn aangesloten. Zij willen weten hoe ze hun game kunnen classificeren. Ook marketeers mailen PEGI met vragen over het gebruik van de pictogrammen.

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Totaal
Classificatie aanvragen	45	35	38	33	35	26	34	36	44	25	26	18	395
Gebruik van pictogrammen	10	19	11	7	7	8	8	4	8	4	10	3	99
Totaal	55	54	49	40	42	34	42	40	52	29	36	21	494

PEGI Helpdesk
Het NICAM beheert de PEGI Helpdesk en is hiermee het voornaamste contactpunt voor de bij PEGI aangesloten game uitgevers en -ontwikkelaars. In totaal zijn er vanuit de Helpdesk dit jaar 1974 e-mails verstuurd. De meeste e-mails betroffen lopende game submissies (31%) en administratieve zaken (24%). Ook kwamen er veel vragen en verzoeken binnen over beleid en procedures (21%), de correcte naleving van het gebruik van de PEGI logo's (16%) en adviesvragen over specifieke games (8%).

Categorie	Procedures	Labelling	Administratief	Advies	Lopende submissies	Totaal
Totaal	410	315	477	166	606	1974
Percentage	21%	16%	24%	8%	31%	100%

Retailarchief
Als onderdeel van het submissieproces zijn uitgevers verplicht PEGI te voorzien van een exemplaar van elke fysiek uitgebrachte game. Hierop wordt een controle uitgevoerd of de leeftijdspictogrammen correct zijn afgebeeld. Het NICAM beheert het PEGI Retailarchief, dat is uitgegroeid tot één van de grootste gamesarchieven ter wereld. In 2022 zijn er 794 nieuwe games binnen gekomen. Inmiddels telt het archief meer dan 20.000 fysiek uitgebrachte spellen.

Codeursite
De rating website, PEGI's database waar alle classificaties in geregistreerd worden, wordt continu doorontwikkeld. Samen met PEGI S.A., de VSC, en websiteontwikkelaar VoxTeneo, werkt het NICAM aan het ontwerpen en testen van inmiddels 11 grote updates aan nieuwe functionaliteiten en verbeteringen.
De website is gebruiksvriendelijker gemaakt.
De lijst met vertalingen is uitgebreid, waardoor de website nu naast het Engels en Frans ook in het Duits, Italiaans, Spaans, Nederlands, Pools, Zweeds, Japans en Chinees beschikbaar is. Alle streamingplatforms vallen nu onder één noemer; uitgevers kunnen hierdoor gebruik maken van dezelfde licentie om hun game op platforms zoals Google Stadia en Amazon Luna uit te geven. Ook hebben uitgevers sinds dit jaar de mogelijkheid om per platform aan te geven of hun game in-game aankopen bevat. Op verzoek zijn er ook een handjevol aanpassingen aan het submissieproces gemaakt, zoals de mogelijkheid om meerdere gameplatforms is één keer toe te voegen aan de database. Er is nieuw platform toegevoegd voor de Holoride, een nieuw Virtual Reality concept, waardoor uitgevers ook hier geldige licenties voor kunnen krijgen.
Ook aan de achterkant zijn er belangrijke toevoegingen gedaan. Gebruikersaccounts kunnen volledig uit het systeem verwijderd worden, waardoor de website voldoet aan de AVG. Er is een veld toegevoegd waarin uitgevers meer informatie kwijt kunnen over of hun game eventueel al een IARC certificaat heeft. Hierdoor wordt de koppeling tussen PEGI 'Classic' en IARC duidelijker zichtbaar.

Er is een uitgebreid tag-systeem voor intern gebruik opgezet. Hiermee wordt het makkelijker voor het PEGI team om inhoudelijke data te verzamelen over geteste games, en goede benchmarks voor de diverse inhoudscategorieën te identificeren. Deze data kan gebruikt worden voor het toetsen en doorontwikkelen van de PEGI vragenlijst. Ook stelt dit systeem het team in staat om sneller goede voorbeelden te kunnen vinden van bepaalde in-game content, om te gebruiken voor bijvoorbeeld educatieve doeleinden.

Gamescom

Na een corona-stop van twee jaar, werd in augustus één van de grootste gamebeurzen ter wereld eindelijk weer georganiseerd: de Gamescom in Keulen. Dit jaar waren er 1100 exposanten. De beurs trok meer dan 265.000 fans en professionals. NICAM was op de beurs aanwezig om PEGI-codeurs te ontmoeten, te helpen en te adviseren over aanstaande projecten. Ook stond er een meeting op de agenda met PEGI S.A. en de VSC.

Het was goed om te horen dat de uitgevers die we spraken het PEGI systeem prettig vinden om mee te werken, en dat het onderlinge contact altijd fijn verloopt. Inhoudelijke vragen betroffen bijvoorbeeld de wisselwerking tussen IARC en het 'klassieke' PEGI systeem, over hoe om te gaan met 'Downloadable Content' (extra content die via internet toegevoegd wordt aan een bestaande game), en hoe culturele verschillen te vertalen naar de PEGI vragenlijst.

PEGI Experts Group

Aanpassing geweldscriteria

Vorig jaar is er in de PEGI Experts Group (hierna PEG) over een mogelijke aanpassing van de PEGI geweldscriteria gesproken. De aanleiding hiervoor is een grootschalig onderzoek gehouden onder ouders en tieners in het Verenigd Koninkrijk. Middels focusgroepen en enquêtes is getoetst hoe ouders en tieners tegenover PEGI's huidige geweldscriteria staan. Het onderzoek wijst uit dat het PEGI systeem grotendeels aansluit bij de verwachtingen van ouders en tieners, maar dat er een uitdaging ligt op het gebied van onwenselijk hoge PEGI classificaties.

Dit is met name evident in producties die duidelijk gericht zijn op tieners en adolescenten. Denk hierbij aan games in veelal fictieve context of omgevingen (zoals Spiderman en andere Marvel producties, Star Wars, etc.). Het PEGI systeem neemt de lichamelijke reactie op het geweld als uitgangspunt. Als een menselijk lichaam realistisch reageert op een geweldshandeling telt dat binnen PEGI vrijwel direct als "realistisch" geweld en dit leidt automatisch tot een PEGI 16 leeftijdsclassificatie. Het onderzoek in het VK geeft echter aan dat de respondenten meer nadruk willen zien op het niveau van visueel detail bij het geweld (bijvoorbeeld bloed, indringendheid van geweld, verwondingen), dan louter de lichamelijke reactie.

Er is een werkgroep geformeerd met afgevaardigden van de PEG, de VSC en het NICAM. De werkgroep heeft onderzocht of het enerzijds mogelijk is om de geweldscriteria aan te passen, en of er voldoende grondslag is om een criteriawijziging te rechtvaardigen. De aanbeveling van de werkgroep was om een "schaal" te introduceren op het vlak van realistisch geweld tegen mensachtige figuren. Dit ziet er in grote lijnen als volgt uit:

PEGI 7	"Depictions of violence of a minor nature towards a human-like or animal-like character that does not result in any obvious injury or harm"
PEGI 12	"Depictions of moderate violence towards human-like or animal-like characters"
PEGI 16	"Depictions of strong, realistic-looking violence towards human-like or animal-like characters".

Concreet betekent dit dat niet elke vorm van realistisch geweld tegen mensen direct een PEGI 12 of 16 classificatie krijgt. Er is meer nuance, en de nadruk is gelegd op zaken als de aanwezigheid van bloed, verwondingen en menselijk lijden.
“Mild” realistisch geweld zoals een duw of een “slap” kan (afhankelijk van de intensiteit) een PEGI 7 krijgen. Voorheen werd dit type geweld als PEGI 12 geclassificeerd.
“Moderate” realistisch geweld op PEGI 12 mag realistisch en hoog in intensiteit zijn, zolang er geen bloed, hevige verwondingen of expliciet menselijk leed te zien is. Dit type geweld zien we vaak in het superheldengenre, en vóór deze wijziging werd deze vorm van geweld als PEGI 16 geclassificeerd.
“Strong” realistisch geweld bevat indringende, realistische vormen van geweld tegen mensachtige figuren, waar sprake kan zijn van expliciet leed, bloed en verwondingen. Dit type geweld blijft, net als voor de wijziging, leiden tot een PEGI 16 classificatie.

De wijzigingen worden in januari 2023 officieel geïntegreerd in de PEGI vragenlijst.

Onderzoek naar Discriminatie criteria PEGI
Afgelopen december vond de jaarlijkse meeting plaats van de PEG. Het thema discriminatie stond centraal. Hoewel PEGI reeds een criterium voor discriminatie in de PEGI vragenlijst heeft, is deze op een dusdanige wijze geoperationaliseerd dat het vrijwel niet in games voor komt: “Depictions of ethnic, religious, nationalistic, gender or other stereotypes that are likely to encourage hatred” (PEGI 18).

Er is in Europa een groeiende hoeveelheid informatie beschikbaar over mogelijk discriminerende inhoud op diverse media (films, streaming, etc.). PEGI’s huidige criterium werpt een extreem hoge drempel op, met name de passage over “likely to encourage hatred”. Als er al een game zou zijn die dat zou bevatten, zou deze hoogstwaarschijnlijk illegaal zijn op nationaal niveau binnen de PEGI landen. Ook is er vanwege deze hoge drempel nog geen discriminatie pictogram op een game toegepast sinds dat NICAM een PEGI administrator is.
Desondanks zien de PEGI administrators dat discriminatie veelal op een subtielere wijze aanwezig kan zijn in een game, denk aan het gebruik van bepaalde racistische woorden of scenes waarbij sprake kan zijn van racisme. Discriminatoir taalgebruik leidt tot een PEGI 16 classificatie op basis van het pictogram “grof taalgebruik” maar de vraag is of dat de lading dekt en helder is voor consumenten.

Deze zaken waren aanleiding om onder ouders en jongeren te toetsen of PEGI’s huidige criteria op dit vlak nog wel aansluiten bij de maatschappelijke behoefte. Het NICAM heeft samen met de VSC videos van games verzameld waarin sprake is racisme of discriminatie, maar die niet voldeden aan de hoge drempel van “likely to encourage hatred”. Deze video’s zijn voorgelegd aan respondenten in de UK, Frankrijk, Spanje en Italië. Doel van het onderzoek was om te bepalen:

- Of ouders en jongeren het nuttig vinden als de aanwezigheid van discriminerende inhoud in videospelletjes meer/ breder wordt geclassificeerd dan nu het geval is (inclusief in spellen onder het PEGI 18 niveau).
- Of ouders en jongeren vinden dat “discriminerend taalgebruik” apart aangegeven/behandeld zou moeten worden ten opzichte van PEGI’s huidige criteria op het gebied van “grof taalgebruik” (waar discriminerend taalgebruik nu onder valt).

Het onderzoek toonde vrijwel overeenkomstige resultaten in alle landen. Respondenten gaven aan een sterke behoefte te hebben aan meer informatie over discriminatie in games. Ook gaven respondenten aan dat discriminerend taalgebruik als zodanig geclassificeerd dient te worden, in plaats van de huidige methodiek waarbij het valt onder 'grof taalgebruik' (PEGI 16). De uitkomsten van het onderzoek zijn tijdens de PEG vergadering uitvoerig besproken en er wordt een werkgroep geformeerd die komend jaar het onderwerp verder uit gaat diepen.

2.5 IARC

Het NICAM is uitvoerder van het PEGI-gedeelte binnen de International Age Rating Coalition (IARC). Door PEGI's participatie in het IARC-systeem zijn er inmiddels ook miljoenen producten op de Google Play Store voorzien van PEGI-classificaties. Naast PEGI zijn in IARC de volgende classificatie organisaties vertegenwoordigd: ESRB (Noord-Amerika), ClassInd (Brazilië), USK (Duitsland), de Classification Board van Australië (ACB) en GRAC (Zuid-Korea). Zij bedienen gezamenlijk wereldwijd meer dan 1,5 miljard consumenten.

In 2022 heeft het NICAM meer dan 3350 digitale producten (apps en games) getest. Van deze 3350 producten zijn ruim 1840 games getest die uitkomen op de traditionele platformen (denk aan Sony, Nintendo en Microsoft). Dit zijn veelal zogenaamde "high scrutiny" producten. Dit zijn producten die door veel consumenten gespeeld worden, ingeregeld zijn via parental controls en welke vaak ook lang en 'in-depth' gespeeld worden. Het NICAM (in samenwerking met de VSC Rating Board) controleert voor al deze populaire "high scrutiny" spellen de leeftijdsclassificatie.
Voor de overige apps (veelal op mobiele platformen) heeft het NICAM gekeken naar welke producten het meest gedownload worden door consumenten (meer dan 10.000 keer). Vervolgens is voor deze producten de classificatie gecontroleerd. Dit om een zo groot mogelijk bereik te borgen.

Het grootste gedeelte van deze geteste apps zijn te vinden op de Google Play store; maar ook de Windows Store, de Nintendo e-Shop, Sony Playstation Store en de Oculus store zijn steekproefsgewijs getest.

Storefronts updates
Google Stadia heeft IARC ratings geïmplementeerd in Q2 2022. Het is echter gebleken dat de service geen commercieel succes is. Google Stadia houdt op te bestaan met ingang van januari 2023. Ook de IARC ratings voor dat platform zullen dan niet meer te zien zijn.

PICO is een Virtual Reality bedrijf met een eigen VR headset. In de loop van Q3 heeft PICO IARC geïmplementeerd en toont inmiddels in Noord-Amerika ESRB ratings. Hoewel het bedrijf nog relatief onbekend is in Europa, timmert het hard aan de weg. Naar verwachting gaat PICO in 2023 ook PEGI ratings tonen die middels IARC gegenereerd zijn.

Amazon Luna heeft inmiddels ook IARC ratings geïmplementeerd in Noord-Amerika. De verwachting is dat IARC-gegenereerde PEGI ratings voor Amazon Luna live gaan met ingang van Q1 2023.
Ook de Epic Games Store (bekend van de game Fortnite) gaat met ingang van Q1 2023 IARC implementeren en PEGI classificaties tonen op de Europese product pagina's.

Aangesloten landen bij IARC
Het aantal participerende landen (of rating authorities) in IARC wordt nog steeds uitgebreid. De IARC implementatie voor Taiwan is inmiddels in een vergevorderd stadium. De verwachting is dat de Taiwanese leeftijdsclassificatiecriteria opgenomen gaan worden in de IARC vragenlijst.

IARC 9.0 vragenlijst

Het NICAM is betrokken geweest bij het ontwerp van een nieuwe versie van de IARC vragenlijst. Het NICAM maakt onderdeel uit van de Rating Authority Working Group (RAWG). Dit is een samenwerkingsverband waarin afgevaardigden van de verschillende rating authorities (ESRB uit Amerika, USK uit Duitsland, ClassInd uit Brazilië, ACB uit Australië en GRAC uit Zuid Korea) overleggen over het ontwikkelen van de IARC vragenlijst. Daar IARC een mondiaal systeem is, blijft de vragenlijst onderhevig aan veranderingen; deze zijn soms ingegeven door wetgeving, nieuwe inzichten of ontwikkelingen in de traditionele vragenlijst. Het NICAM werkt vanuit deze hoedanigheid mee aan het ontwikkelen van de IARC vragenlijst om te borgen dat ontwikkelingen in het Europese classificatielandschap en PEGI's criteria correct gereflecteerd worden in de IARC vragenlijst.

De nieuwe update van de IARC vragenlijst (versie 9.0) behelst grofweg de volgende wijzigingen/ thema's:

- Implementatie van horror criteria op PEGI 16 niveau.
- "Gambling Themes"- Bepaalde games op (voornamelijk) mobiele platformen maken veelvuldig gebruik van gokachtige mechanieken. Hoewel deze games veelal niet gokken in de traditionele zin des woords bevatten (denk aan casino's en dergelijke), maken ze wel doorlopend gebruik van bijvoorbeeld slot machines terwijl de presentatie aantrekkelijk is voor kinderen. Het archetype voor dit soort producten is de game Coinmaster.
- Deze producten worden nu geclassificeerd met een PEGI 18 met als inhoudsduiding "Prominent Gambling Imagery".
- Het concept van "post-action visuals". Dit is het tonen van toegebrachte verwondingen of verminkingen waarbij de daadwerkelijke geweldshandeling niet zichtbaar is.
- "Fantasy Drugs"- Het gebruik van bepaalde middelen in een spel welke veel gelijkenissen vertonen met het daadwerkelijk gebruiken van "realistische en bestaande" drugs.
- Een uitbreiding van de vragenlijst op het gebied van interactie tussen gebruikers. In Duitsland is een nieuwe jeugdbeschermingswet aangenomen die het noodzakelijk maakt om meer controle uit te oefenen op de wijze en moderatie omtrent het communiceren van gebruikers onderling.

Het ontwerpen en operationaliseren van deze nieuwe vragenlijst en criteria is reeds in 2021 afgerond. In 2022 zijn de nieuwe vragen/descriptors vertaald, en zijn de wijzigingen aan de diverse storefronts gepresenteerd. Alle storefronts op IARC gebruiken inmiddels vragenlijst 9.0 in hun app on-boarding proces.

2.7 Buro240a

De activiteit Buro240a is mogelijk gemaakt door het Ministerie van Justitie & Veiligheid. Dit project ondersteunt retailers, bioscopen en bibliotheken bij het naleven van artikel 240a van het Wetboek van Strafrecht. In Nederland regelt artikel 240a van het Wetboek voor Strafrecht de toegang tot bioscoopfilms en het verstrekken van dvd's en games aan kinderen tot 16 jaar.

De training van Buro240a is een online e-learningprogramma dat cursisten bekend maakt met de regels voor het verkopen, verhuren en uitlenen van films, games en bioscoopkaartjes. (Media)bedrijven maken gebruik van de informatie die verkregen wordt met de e-learning van Buro240a, al dan niet geïntegreerd in hun eigen e-learning omgeving. Op deze manier blijven winkelmedewerkers, bibliotheekmedewerkers en bioscoopmedewerkers op de hoogte van de regelgeving.

De e-learning en de website van Buro240a waren in 2020 sterk aan vernieuwing toe. Er is daarom in 2021 gewerkt aan een nieuwe e-learning die in dat jaar op 15 juli live is gegaan. Eind 2021 is er een onderzoek gehouden onder de eerste gebruikers van de e-learning. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek is de e-learning halverwege 2022 op een aantal punten verbeterd. Zo zijn de gebruiksvoorwaarden duidelijker uitgelegd voor het starten van de e-learning, is het examen van bioscopen moeilijker gemaakt, is er een tiplijstje toegevoegd ''hoe om te gaan met boze klanten'', hebben we nog meer informatie toegevoegd over het vertonen van trailers en daarnaast hebben we meer uitleg gegeven over de Kijkwijzer leeftijden en de gradaties daarin binnen de verschillende inhoudscategorieën. Verder heeft ook de website nog een kleine update gekregen.

In 2022 hebben in totaal 1142 cursisten de e-learning doorlopen. Daarvan hebben 976 hun certificaat behaald. Van de 1142 cursisten waren er 661 bioscoopmedewerkers, 457 winkelmedewerkers en 6 medewerkers van entertainmenthallen. Het aantal deelnemers is met 23,8% gestegen ten opzichte van vorig jaar. De verdeling over de verschillende modules komt overeen met vorig jaar.
In 2021 hebben in totaal 923 cursisten de e-learning van Buro240a doorlopen en hun certificaat gehaald. Dit waren 547 bioscoopmedewerkers, 375 winkelmedewerkers en 1 medewerkers van entertainmenthallen. In 2023 wordt verder gewerkt aan de e-learning en het uitzetten van de modules onder nieuwe medewerkers.

3. Onze organisatie

De organisatie van het NICAM is gevestigd in het Mediacentrum op het Mediapark in Hilversum.
Het NICAM is een stichting en is door de Belastingdienst aangewezen als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). De status van culturele ANBI geeft donateurs de mogelijkheid om gebruik te maken van de belastingvoordelen van de Schenkingswet.

Bureau
De organisatie van het NICAM is gevestigd in het Mediacentrum op het Mediapark in Hilversum.
De praktische uitvoering van het NICAM ligt bij het bureau. Het bureau bestaat uit een directeur-bestuurder, een secretariaat en twee teams, respectievelijk voor Kijkwijzer en PEGI.

HR beleid
Om als NICAM een vooraanstaande positie te kunnen innemen en de benodigde kennis en kunde daarvoor in huis te houden en halen, is het van belang om een aantrekkelijke, moderne werkgever te blijven. Aantrekkelijk en modern werkgeverschap betekent bij het NICAM onder meer dat ons HR- beleid gericht is op intrinsiek gemotiveerde en resultaatgerichte medewerkers die:

- bekwaam zijn en goed kunnen samenwerken
- verantwoordelijkheid krijgen en nemen
- fit zijn ('for the job' én in het algemeen)
- bij het NICAM een fijne fysieke werkplek vinden
- een marktconform pakket aan arbeidsvoorwaarden en faciliteiten hebben

Hierbij laten we ons leiden door onze kernwaarden: plezier, betrouwbaar, klantvriendelijk en toegankelijk, die ook de basis vormen voor het algemene beleid van het NICAM.

Risicomanagement
Risicomanagement is essentieel voor het garanderen van onze kerntaken. Het NICAM inventariseert en beperkt de risico's die de uitvoering van deze kerntaken kunnen belemmeren. Onderdeel van het risicobeleid is dat er steeds zorgvuldig wordt afgewogen welke risico's de organisatie loopt, welke beheersmaatregelen daartegenover staan en hoe we grip kunnen houden op de effectiviteit van deze maatregelen.
Het NICAM hanteert bovendien goede afspraken over de financiële gevolgen van risico's in relatie tot het weerstandsvermogen van het instituut. Het risicomanagement wordt voornamelijk op operationeel niveau gevoerd.

Operationele risico's
In 2022 is het proces voor de meerjarenstrategie gestart. De organisatie bekijkt in 2023 medewerkers verder opgeleid moeten worden en/of het aantrekken van nieuwe en/of ontbrekende specialisaties nodig is. Het personeelsbestand en de samenstelling daarvan bij het instituut is in ontwikkeling en in de komende jaren zijn wijzigingen hierin te verwachten. Dit houdt verband met de verdere internationalisering van onze diensten en het aanpassen van onze diensten aan de verdere digitalisering van het medialandschap.

Net als andere organisaties heeft het NICAM te maken met toenemende regelgeving en de noodzaak tot strikte naleving hiervan. Vooralsnog heeft dit niet tot bijzondere risico's geleid maar de toenemende complexiteit heeft geleid tot het verder professionaliseren.

Een voorbeeld is de introductie van de 'Algemene verordening gegevensbescherming' (AVG) per 2018. Privacywetgeving heeft betrekking op verschillende dossiers bij het NICAM. We hebben hiertoe in 2018 een privacy impact assessment uitgevoerd op basis waarvan een aparte risicoanalyse is opgeleverd. Ten slotte is een interne functionaris gegevensbescherming aangewezen zoals wij onder de wet verplicht zijn te doen.

3.1 Van bestuursmodel naar toezichtsmodel

Halverwege het jaar is binnen het NICAM een wijziging in de bestuursstructuur doorgevoerd. Dit kwam voort uit een evaluatieonderzoek die het Ministerie van OCW heeft laten uitvoeren in 2019 en parallel een eigen onderzoek in opdracht van het bestuur van het NICAM. In de bestuursvergadering van 9 februari 2021 is het besluit genomen voor een Raad van Toezichtmodel, Het Raad van Toezicht-model is een veelgebruikte bestuursstructuur waarbij de operationele bestuurstaken zijn gedelegeerd aan de directie – in het nieuwe model het directeur-bestuurder - en een Raad van Toezicht die interne en externe belangen bewaakt. Het is in feite een formalisering van de toen geldende situatie omdat de directeur in de praktijk al een groot deel van de bestuurstaken uitvoerde.
De werving van een voorzitter voor de Raad van Toezicht is in het vierde kwartaal van 2021 ingezet en de werving van de overige leden van de raad heeft in het tweede kwartaal van 2022 plaatsgevonden.

Het bestuur werd tot 11 juli gevormd door afgevaardigden van de aangesloten branches en zij werden daarbij ondersteund door de directeur. Op 11 juli is de statutenwijziging gepasseerd en is directeur Tiffany van Stormbroek formeel benoemd tot directeur-bestuurder en is de nieuwe raad van toezicht formeel van start gegaan. In dit hoofdstuk wordt verslag gedaan in twee delen: het eerste half jaar onder verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur en het tweede half jaar onder verantwoordelijkheid van de directeur-bestuurder en de raad van toezicht.

Governance Code Cultuur
Het NICAM onderschrijft de governance code voor de culturele sector. Dat is ook vastgelegd in de statuten en de reglementen. In dit jaarverslag volgen wij de handreiking van de Governance Code Cultuur 2019.

Periode 1 januari 2022 – 11 juli 2022
Het algemeen bestuur van het NICAM was in deze periode als volgt samengesteld:

Aangesloten brancheorganisatie	Lid Algemeen Bestuur
Vereniging van Commerciële Omroepen	A. Kramer (waarnemend voorzitter)
Stichting Nederlandse Publieke Omroep	T. Schippers
Filmdistributeurs Nederland	A. de Jong
Nederlandse Vereniging van Bioscoopexploïtanten en Filmtheaters	G. Nolthenius
Nederlandse Vereniging van Entertainment Retailers	M. de Wilde

Het algemeen bestuur is twee keer bij elkaar geweest en heeft de volgende onderwerpen besproken:

- Bestuursverslag en jaarrekening 2022 (vastgesteld)
- De benoeming van nieuwe leden voor de Adviescommissie.
- De benoeming van de nieuwe voorzitter van de raad van toezicht, de heer T. Maes en de goedkeuring van de procedure werving leden raad van toezicht.
- Bespreking van de nieuwe organisatie- en governancestructuur.
- De benoeming van mevrouw Van Stormbroek tot directeur-bestuurder van NICAM per datum statutenwijziging.
- Besluit dat de leden van het algemeen bestuur per datum eerste vergadering benoemd worden tot lid van de Raad van Participanten van het NICAM, met de heer Kramer als technisch voorzitter.
- De goedkeuring dat op basis van de resultaten van een quickscan meer onderzoek nodig is naar de toepassing van Kijkwijzer op short-form content en dat mogelijk in een eigen reglement voor dit type content moet worden voorzien, gezien de eigen aard van de content en de platforms.

Raad van Participanten

In de nieuwe governancestructuur zijn de leden van het algemene bestuur bij bestuursbesluit per 6 september voor vier jaar benoemd tot lid van de raad van participanten. Tevens benoemd zijn mevr. L. van der Zee als tweede afgevaardigde van de Nederlandse Publieke Omroep en mevr. S. Teijgeler als tweede afgevaardigde van de Vereniging Commerciële Omroepen. De raad van participanten heeft tot doel de directeur-bestuurder te adviseren en te informeren over ontwikkelingen die in de branches spelen en van betekenis zijn voor het werk van het NICAM. In het najaar van 2022 hebben de bestuurders van deze brancheorganisaties de participantenovereenkomst ondertekend, waarin deze nieuwe vorm van samenwerking tussen de branches en het NICAM/Kijkwijzer is vastgelegd.
De raad van participanten heeft het recht van goedkeuring op het beleidsjaarplan Kijkwijzer. Op 6 september 2023 heeft de raad het Kijkwijzer jaarplan 2023 goedgekeurd en de reglementen van de raad van participanten vastgesteld. Op 1 november 2022 heeft de raad positief geadviseerd op een wijziging van de NICAM-Kijkwijzerreglementen inzake de procedure bemiddeling in de klachtenprocedure (zie ook paragraaf 2.2 Kijkwijzer/ Toezicht).

Organogram NICAM per 11 juli 2022

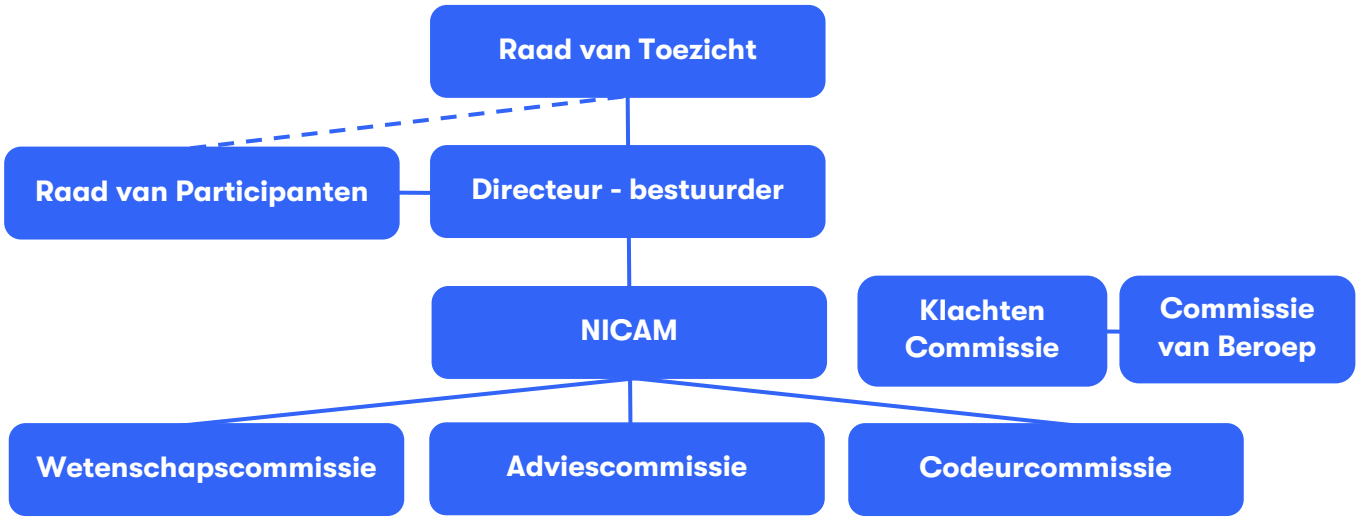

Bestuur
Het bestuur van het NICAM wordt gevoerd door directeur-bestuurder Tiffany van Stormbroek. Zij is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van het NICAM. De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het uitdragen van de maatschappelijke doelstelling van het NICAM, en houdt bij het maken van beleid rekening met belangen van interne en externe stakeholders. De directeur-bestuurder legt verantwoording af aan de raad van toezicht.
In het bestuursreglement, dat op 26 oktober 2022 goedgekeurd is door de raad van toezicht, staan de taken en bevoegdheden van de directeur-bestuurder beschreven.
Tiffany van Stormbroek vervult vanaf november 2023 de volgende onbezoldigde nevenfunctie: lid Raad van Advies Communicatiewetenschappen van de Universiteit van Amsterdam.

Raad van Toezicht
Bij de werving van de voorzitter en de leden voor de nieuwe raad van toezicht is nadrukkelijk gezocht naar een diverse samenstelling: in deskundigheid, in man-vrouw verhouding en in culturele diversiteit. Twee leden van de raad van toezicht zijn geworven op het profiel medialandschap. De samenstelling is als volgt:

Lid raad van toezicht	Hoofdfunctie	Nevenfuncties (huidig)
De heer A.J.M.M. Maes (voorzitter) **Lid Remuneratiecommissie**	Vml. Bestuurder Kennisnet (gepensioneerd)	• Voorzitter RvT Nationaal Onderwijsmuseum Dordrecht • Voorzitter RvT De Schoolschrijver (taal- en leesbevordering basisonderwijs) • Vicevoorzitter Raad van Commissarissen RINO-groep (opleidingsinstituut GGZ) • Voorzitter tijdelijke kwartiermakerscommissie digitaliseringsimpuls MBO/ HO vanuit investeringsfonds kabinet
Mevr. B. van Dongen Crombags **Voorzitter Remuneratiecommissie**	Partner EY-VODW	• Voorzitter RvT Utrecht Marketing • Host Podcast Leaders in Progress
De heer R.P.J. Ribbert ***Lid met profiel medialandschap*** **Lid Auditcommissie**	Partner/shareholder bij Greenberg Traurig, LLP	• Voorzitter van de Stichting Beheer Derdengelden Greenberg Traurig; • Voorzitter van de VVE Koningslaan 39 te Amsterdam.
Mevr. M.C. Schuring ***Lid met profiel medialandschap*** **Voorzitter Auditcommissie**	Hoofd Financiën en ICT Spoorwegmuseum Utrecht (eerder: directeur Financiën NPO)	Geen
Mevr. S. Yadegari	Directeur-bestuurder VHTO	Lid van de Medezeggenschapsraad van de Gevers Deynootschool te Voorschoten

De raad van toezicht is in 2022 twee keer bij elkaar geweest. Naast een uitgebreide introductie over het werk en de ontwikkelingen in het speelveld van het NICAM, heeft de raad van toezicht het NICAM jaarplan 2023 en de begroting 2023 goedgekeurd en zijn ook de eerste werkafspraken gemaakt. De commissies zijn samengesteld en de inhoudelijke vergaderagenda voor 2023 is vastgesteld. Daarin is onder andere opgenomen de bespreking van het risicobeleid en de halfjaarlijkse gesprekken met de directeur-bestuurder uit hoofde van de werkgeverstaak van de raad van toezicht. Ook het reglement raad van toezicht is vastgesteld, waarin opgenomen is wat de taken en bevoegdheden van de raad van toezicht zijn en hoe de informatievoorziening van het bestuur naar de raad van toezicht verloopt. Ook zijn in het reglement de basisprofielen beschreven van de leden en de voorzitter van de raad en is er aandacht voor de werkwijze als er sprake is van belangenverstrengeling.

De raad van toezicht heeft in zijn vergadering van 26 oktober de nevenfuncties besproken: er is geen belangenverstrengeling geconstateerd. De remuneratiecommissie heeft met de directeur-bestuurder gesproken over de beloningsstructuur en besloten er ter toetsing een advies over te vragen bij een onafhankelijk bureau. Begin 2023 vindt daarover verdere besluitvorming plaats. De raad van toezicht heeft haar eigen vacatiegeld vastgesteld op € 1.750 per jaar voor leden en € 3.500 voor de voorzitter.
Er is nog geen rooster van aftreden vastgesteld. Besloten is dat dit een onderwerp is van de eerste zelfevaluatie eind 2023, als de raad van toezicht anderhalf jaar met elkaar samenwerkt. Dan wordt ook gesproken over evt. benodigde opleiding en scholing. Bij de opstelling van het rooster van aftreden zal te zijner tijd gebruik gemaakt worden van de handreiking die hoort bij de Governance Code Cultuur, die er op gericht is om de continuïteit in toezicht te waarborgen.

3.2 Adviescommissie

De Adviescommissie adviseert gevraagd en ongevraagd over alle inhoudelijke aspecten die een rol spelen binnen het NICAM. Deze commissie bestaat uit deskundigen op het gebied van media, jeugd en onderwijs en uit vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties waaronder ouderorganisaties. De Adviescommissie voorziet in advies en fungeert als maatschappelijk klankbord.

Nieuwe leden

Eind vorig jaar is, na het einde van hun termijn, afscheid genomen van een aantal leden. Begin dit jaar zijn drie nieuwe leden en een nieuwe voorzitter toegetreden tot de commissie. Voor deze leden is een uitgebreide informatiesessie georganiseerd om hen mee te nemen in de werkzaamheden van NICAM en de classificatiesystemen Kijkwijzer en PEGI. Ook waren zij, en ook de overige leden, aanwezig bij het Symposium dat in het teken stond van 20 jaar Kijkwijzer.

Kijkwijzer voor online content

De leden zijn meegenomen in de verdere voortgang van Kijkwijzer voor online content. Zo zijn zij op de hoogte gehouden van de doorontwikkeling van de vragenlijst voor gamevideo en beleid aangaande Uploaders op YouTube. Tevens is met de leden specifiek ingezoomd op Kijkwijzer voor TikTok en Instagram. Hoe kan Kijkwijzer het beste kinderen beschermen tegen schadelijke beelden op deze social mediakanalen? En waar hebben ouders (en kinderen + jongeren) het meeste aan?
Als gastspreker was Silvia Smit van de Consumentenbond uitgenodigd om een onderzoek toe te lichten dat zij hebben verricht naar sociale mediakanalen. Hierbij is onder andere gekeken of platforms als TikTok genoeg maatregelen nemen om kinderen te beschermen tegen verborgen reclames en mogelijk schadelijke inhoud. En hebben zij checks gedaan op 'kindergeschiktheid' en daarbij gekeken naar de mogelijkheid van ouderlijk toezicht, kindvriendelijke standaardinstellingen etc. De Consumentenbond acht deze echter onder de maat.
Met de commissie is vervolgens verder gepraat over de rol van Kijkwijzer op social media. De commissie heeft het NICAM geadviseerd zorgvuldig om te gaan met het classificeren van dergelijke content. Het is belangrijk om hierbij de behoefte van jongeren aan informatie vooraf, mee te nemen. Dus te informeren via pictogrammen of tekst. De commissie stuurt daarnaast aan op het informeren en creëren van bewustwording bij de doelgroep. Hierbij is het aanspreken van de doelgroep op de platforms zelf belangrijk, bijvoorbeeld via advertenties en campagnes, maar ook het betrekken van influencers om (mede) voor te lichten over risico's.

PEGI en (online) games

Eén van de vergaderingen van de commissie stond inhoudelijk in het teken van games. Eerst is de commissie meegenomen in recente ontwikkelingen binnen het PEGI systeem, zoals de toevoegingen van roken, selfharm en gokken aan de vragenlijst waarmee games worden geclassificeerd. Vooral in online games, worden gok-elementen zoals een slotmachine vaak toegevoegd. Games krijgen daarvoor nu een hogere leeftijdsclassificatie.
Daarnaast zijn de verdienmodellen binnen (online) games besproken. Verdienmodellen als ingame currencies, advertenties, card packs, lootboxes, season passen en play to learn worden steeds meer toegepast. In de mobiele game-industrie lijkt hier veel geld mee te verdienen. Free to play games zijn populair onder kinderen, juist omdat ze gratis zijn. De games zijn zo gemaakt om conusmenten te lokken, vast te houden en steeds te laten terugkeren. PEGI toont een pictogram wanneer er aankopen gedaan kunnen worden binnen een game. Met de Adviescommissie is besproken hoe het NICAM ouders hierover kan voorlichten en informeren. Hierbij dient de informatie begrijpelijk te zijn voor ouders/consumenten en ook voor diegene die zelf niet gamen. De commissie heeft hier enkele tips voor aangedragen.

De commissie geeft tevens aan dat NICAM kan bijdragen aan het verbeteren van het kennisniveau van ouders en kinderen door gerichte bewustwordingscampagnes of voorlichtingscampagnes. Op de website van Kijkwijzer staan reeds enkele gamedossiers met informatie over wat er in een specifieke game gebeurd. De gamedossiers over Fortnite en Roblox worden goed bezocht. Uitbreiding hiervan is volgens de commissie, voor ouders zeer gewenst.

3.3 Wetenschapscommissie

De Wetenschapscommissie van het NICAM, samengesteld uit deskundigen op het gebied van media en jeugd, bewaakt de inhoudelijke kwaliteit van de classificatiesystematiek. Dit betekent dat zij zich buigt over de mogelijke consequenties voor de classificatiesystematiek van nieuwe wetenschappelijke inzichten, veranderend media-aanbod en ontwikkelingen in de samenleving.

De wetenschapscommissie is in 2022 zes keer bijeengekomen. Tijdens deze bijeenkomsten stonden verschillende onderwerpen centraal die allen te maken hebben met ontwikkelingen ten behoeve van de verbetering van het Kijkwijzersysteem. Enerzijds betreft het ontwikkelingen gericht op de inhoudelijke kwaliteit (validiteit en betrouwbaarheid) van de Kijkwijzer vragenlijst, anderzijds betreft het ontwikkelingen gericht op de aansluiting van de Kijkwijzersystematiek (vragenlijst, pictogrammen en overige informatievoorziening) bij het veranderende medialandschap en andere relevante veranderingen in de maatschappij.

Inhoudelijke kwaliteit Kijkwijzer vragenlijst
Bij de bewaking van de inhoudelijke kwaliteit van de Kijkwijzervragenlijst draait het enerzijds om ontwikkelingen aan deze vragenlijst die betrekking hebben op de geldigheid van het systeem bij de beoordeling van videomateriaal op mogelijk schadelijke inhoud. Enerzijds kan het hierbij gaan om de ontwikkelingen van nieuwe vragenlijsten, zoals in het geval van Kijkwijzer online. Anderzijds gaat het ook om de doorontwikkeling van de originele Kijkwijzer vragenlijst, om te zorgen dat deze aan blijft sluiten bij zowel geldende wetenschappelijke inzichten als het huidige media-aanbod. Daarnaast is de Wetenschapscommissie ook betrokken bij de jaarlijkse test waarmee de betrouwbaarheid van het systeem en de vaardigheid van de codeurs die ermee werken in kaart wordt gebracht: de jaarlijkse codeurtest. Beide aspecten zullen hieronder worden besproken.
In 2022 vonden in samenspraak met de Wetenschapscommissie verschillende ontwikkelingen plaats aan de Kijkwijzersystemen. Zo werd er een nieuwe vragenlijst geïntroduceerd voor het classificeren van video's met gameplaycontent op YouTube. Deze vragenlijst is specifieker afgestemd op het soort schadelijk beeldmateriaal dat voorkomt in videogames, daarbij wordt onder andere rekening gehouden met de mate van realisme, en de mogelijke invloed van een YouTuber die commentaar geeft op bijvoorbeeld het geweld dat voorkomt in de gameplaybeelden. In 2022 is de opzet voor de vragenlijst geaccordeerd door de Wetenschapscommissie en is deze vragenlijst vervolgens geïmplementeerd. Daarnaast vonden ook nog enkele ontwikkelingen plaats aan de overige vragenlijsten voor online video content, waaronder een uitbreiding van de 18 jaar categorie voor zeer schadelijk beeldmateriaal.
Voor de reguliere vragenlijsten lag de nadruk in 2022 op het onderzoeken van een mogelijke uitbreiding van de 14 jaar categorie. In 2020 is de 14 jaar categorie ingevoerd in het Kijkwijzersysteem voor een combinatie van elementen binnen Drugs, Seks en Seksueel Taalgebruik en voor een combinatie binnen Angst. Samen met de Wetenschapscommissie kijkt het NICAM in 2022 en 2023 naar een uitbreiding voor 14 beredeneerd vanuit theorie en onderzoek. Hierbij wordt gekeken naar realisme en factoren die van invloed zijn op realisme. Realisme is al een belangrijke factor binnen Kijkwijzer voor het bepalen van de schadelijkheid van bepaalde beelden.

Aan de start van de oriëntatie hebben verschillende sessies plaatsgevonden met codeurs, om ook aanknopingspunten vanuit het media-aanbod mee te nemen in deze oriëntatie. Voorafgaande aan de sessies werd de codeurs gevraagd een vragenlijst in te vullen om vast input op te halen. Tijdens de sessies is de codeurs gevraagd mee te denken over producties, vragenlijst en elementen in films of programma's die relevant zijn voor de ontwikkeling van 14. Deze input is vervolgens besproken met de codeurcommissie.

Dit heeft een lange lijst met verschillende producties opgeleverd aangevuld met producties komende uit database analyses van het NICAM, reacties van consumenten en klachten.
Het NICAM is in het derde kwartaal van 2022 gestart met het bekijken van deze producties en analyseren aan de hand van een uitgebreid codeboek. Deze analyse is nog gaande en loopt door tot ongeveer februari 2023. Daarna zullen theorie en praktijk naast elkaar worden gelegd om te kijken welke theoretische aanknopingspunten voor doorontwikkeling binnen de 14 jaar categorie ook praktisch implementeerbaar zijn. Vervolgens zal samen met de Wetenschapscommissie nader worden gekeken naar de implementatie en uitbreiding van een 14 jaar categorie voor geweld en angst.

Tot slot vonden in 2022 enkele ontwikkelingen plaats die de duidelijkheid en betrouwbaarheid van de vragenlijst moeten verhogen. Voor de betrouwbaarheid van het Kijkwijzersysteem is het van groot belang dat codeurs de in de vragenlijst opgestelde vragen goed begrijpen en op dezelfde wijze interpreteren. Om hier zorg voor te dragen werkt het NICAM continu aan verbeteringen op het gebied van duidelijk van de Kijkwijzer vragenlijst. De grootste ontwikkeling op dit gebied was in 2022 een herformulering van de vraag naar Extreem Meedogenloos Geweld om deze nader te verduidelijken.

Codeurtest
Jaarlijks worden alle codeurs uitgenodigd om deel te nemen aan de codeurtest. Dankzij de codeurtest kan het NICAM de kwaliteit van de vragenlijst, de codeurtrainingen en het classificatiesysteem waarborgen. Bij de codeurtest bekijken en classificeren alle codeurs hetzelfde fragment, dit jaar uit de film Free Guy (2021). De Wetenschapscommissie heeft dit fragment voorafgaand aan de test bekeken en de normclassificatie waaraan de classificatie van de codeurs getoetst wordt vastgesteld.

Aansluiting veranderend medialandschap en maatschappelijke ontwikkelingen
Het Kijkwijzersysteem is een dynamisch systeem waarbij het NICAM en de Wetenschapscommissie er continu zorg voor dragen dat het systeem blijft aansluiten bij zowel het veranderende medialandschap als overige relevante maatschappelijke ontwikkelingen. De belangrijkste ontwikkelingen in dit kader waren in de afgelopen twee jaar (2021-2022) het onderzoek naar de bescherming van minderjarigen op TikTok en Instagram, onderzoek in het kader van internationalisering, en evaluatie van de discriminatiecategorie aan de hand waarvan onder andere de verantwoording is aangepast.

3.4 Codeurcommissie

De Codeurcommissie bestaat uit een poule van zes codeurs uit drie verschillende audiovisuele sectoren. Deze commissie kan geraadpleegd worden op verzoek van een codeur bij twijfel over de eigen classificatie of bij twijfel over een eerdere classificatie, uitgevoerd door een andere aangeslotene. Daarnaast vraagt het NICAM de Codeurcommissie geregeld om advies met betrekking tot ontwikkelingen in de vragenlijst, classificatiesystematiek of codeurszaken.

Begin dit jaar traden twee nieuwe leden toe in de commissie. Zij zijn ter vervanging van twee leden die niet langer werkzaam zijn als codeur. De commissie is hiermee weer voltallig.
De leden zijn in 2022 meegenomen in de ontwikkeling en voortgang van diverse Kijkwijzer projecten. Er is hen specifiek feedback gevraagd op de inhoud van diverse codeuractiviteiten zoals de codeurtest, filmbijeenkomst en de codeurbijeenkomst. Daarnaast is deze commissie gevraagd uitgebreid input te leveren voor de doorontwikkeling van 14 jaar binnen Angst en Geweld en aanpassingen aan de vragen naar griezeleffecten binnen de categorie Angst.

Dit hebben de leden zowel via een online vragenformulier gedaan als tijdens een bijeenkomst. De input van deze leden maar ook de input van andere codeurs, opgehaald bij verschillende sessies, is uitgebreid besproken.
Ook komend jaar zal de commissie meedenken over de verdere uitwerking en doorontwikkeling van de 14 jaar categorie, griezeleffecten en vragenlijst.

3.5 Financieel

De financiering van het NICAM wordt hieronder per systeem beschreven.

Kijkwijzer
De financiering van Kijkwijzer is verdeeld op basis van een 50-50 afspraak tussen overheid en audiovisuele media. De 50% bijdrage van de media is verdeeld over alle partijen die belang hebben bij Kijkwijzer. Zij dragen bij op basis van een gelijkwaardige verdeling van rechten en plichten. Daarbij is het aantal classificaties een richtinggevend cijfer voor het belang dat de participant heeft bij Kijkwijzer en voor de bijdrage.

De hoofdbestanddelen van de bijdrage zijn:

- een vast lidmaatschapsbedrag per aangesloten bedrijf: € 150,-
- een vast bedrag per zender, die niet classificeert: € 1.000,-
- een vast bedrag voor de opleiding en ondersteuning van elke codeur: € 250,-
- een bedrag voor elke classificatie van een productie, waarvan de prijs jaarlijks opnieuw wordt vastgesteld. In 2022 was dat € 27,- voor elke classificatie van een tv-programma of film. Bij een tv-serie wordt één bedrag voor alle afleveringen gerekend. Promo's, trailers, en clips voor Alle Leeftijden zijn niet belast met een bijdrage.

Licenties
De Sloveense media-autoriteit AKOS heeft met het NICAM een licentieovereenkomst voor het gebruik van het Kijkwijzersysteem in Slovenië.
Daarnaast is er een licentie houder FRISK in IJsland die gebruik maakt van het Kijkwijzersysteem.

PEGI & IARC
In 2002 heeft de Interactive Software Federation of Europe (ISFE) het NICAM aangewezen als instituut voor het beheer en de (mede)uitvoering van het uniforme Europese classificatiesysteem voor games en computerspellen. Sinds 2013 is daar ook de classificaties van apps via het IARC bijgekomen. De PEGI-activiteiten van het NICAM worden volledig gefinancierd door ISFE/PEGI S.A.

Buro240a
De activiteit Buro240a is mogelijk gemaakt door het Ministerie van Justitie & Veiligheid. Dit project ondersteunt retailers, bioscopen en bibliotheken bij het naleven van artikel 240a van het Wetboek van Strafrecht. Het ministerie subsidieert dit project.

Balans					
	2022 x € 1.000	**2021** x € 1.000		**2022** x € 1.000	**2021** x € 1.000
Activa			**Passiva en eigen vermogen**		
Vaste activa		1	Eigen vermogen	1469	1459
Vlottende activa	1778	1808	Voorzieningen		
			Kortlopende schulden	309	350
	1778	**1809**		**1778**	**1809**

Baten en lasten		
	2022 x € 1.000	**2021** x € 1.000
Baten		
Branchebijdragen	939	786
Vergoedingen	58	71
Boetes	0	6
Bijdragen	638	621
	1.635	**1.484**
Lasten		
Bestuur en commissies	35	39
Personeelskosten	1138	1029
Huisvestingskosten	101	76
Algemene kosten	99	83
Activiteiten	245	435
Afschrijvingen op materiële vaste activa	2	10
	1.620	**1.672**
Saldo	15	(188)
Financieel resultaat	(5)	5
Buitengewoon resultaat	-	
Resultaat vóór belastingen	**10**	**193**
Belastingen	(1)	(23)
Resultaat ná belastingen	**10**	**(170)**
Resultaatverdeling		
Toevoeging aan algemene reserve	10	(170)

De jaarrekening is gecontroleerd en van een goedkeurende controleverklaring voorzien door Accountantskantoor Kamphuis & Berghuizen. De betalingsorganisatie van het NICAM voorziet in een aantal regels voor het verifiëren en autoriseren van alle uitgaven. Het NICAM heeft de ANBI status.